

ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วรัญญา จันทะแพ

รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กันยายน 2553

ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วรัญญา จันทะแพ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2552

ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน
ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

วรัญญา จันทะแพ

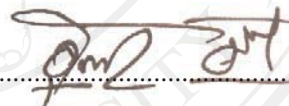
การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

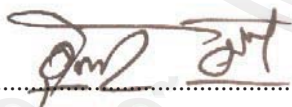

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

อาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

กรรมการ

อาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

กรรมการ

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว

16 กันยายน 2553

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อคิดเห็นและตรวจทานแก้ไขจนการค้นคว้าแบบอิสระนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขการค้นคว้าแบบอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขการค้นคว้าแบบอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำสั่งสอนเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำสั่งสอนเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยว ประชาชนบ้านสบวินและเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมบัติ จันทะแพ คุณแม่ศรีนวล จันทะแพ ซึ่งได้อบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก นางสาววิลาวรรณา จันทะแพ น้องสาว และญาติทุกคนที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

ท้ายสุดนี้ หากมีสิ่งขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย และผู้เขียนหวังว่าการค้นคว้าแบบอิสระนี้ จะมีประโยชน์สำหรับผู้ที่สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชน
บ้านสบวิน ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวรัญญา จันทะเพ

ปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านสบวิน อันเป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว และศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในชุมชนบ้านสบวินจำนวน 116 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 186 คน และผู้ประกอบการการท่องเที่ยว จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า

การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านสบวิน อันเป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว พบว่า การรับรู้ของประชาชนและผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านสบวินมีการรับรู้ที่สอดคล้องกันว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนส่งผลกระทบต่อชุมชน โดยด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวจะทำให้เกิดการสร้างอาชีพและการจ้างงาน ทำให้เกิดรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น ด้านสังคม ช่วยให้ชุมชนเกิดความตระหนักและอนุรักษ์การแต่งกายตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น ด้านสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายจากนักท่องเที่ยว และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งกันและกันระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน พบว่าประชาชนและผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวได้แสดงบทบาทมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวินที่สอดคล้องกัน คือ ด้านการจัดการ มีกำหนดกฎระเบียบในชุมชนร่วมกันปฏิบัติ ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวินอย่างต่อเนื่อง ด้านการมีส่วนร่วม ชุมชนให้การยอมรับ สนับสนุนและส่งเสริม

การเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวบ้านสบวินในการคิด วางแผนและเรียนรู้ร่วมกัน

แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่บ้านสบวิน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มร้านค้า และกลุ่มโฮมทอป มีการให้บริการที่ดี เอาใจใส่นักท่องเที่ยว สถานที่พัก ร้านค้าสะอาด และมีระบบการรักษาปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title The Impacts of Ecotourism Management on Ban Sob Win
Community, Tambon Mae Win, Mae Wang District,
Chiang Mai Province

Author Ms. Waranya Chantareephe

Degree Master of Public Administration

Independent Study Advisor Lecturer Dr.Udomchoke Asawimalkit

ABSTRACT

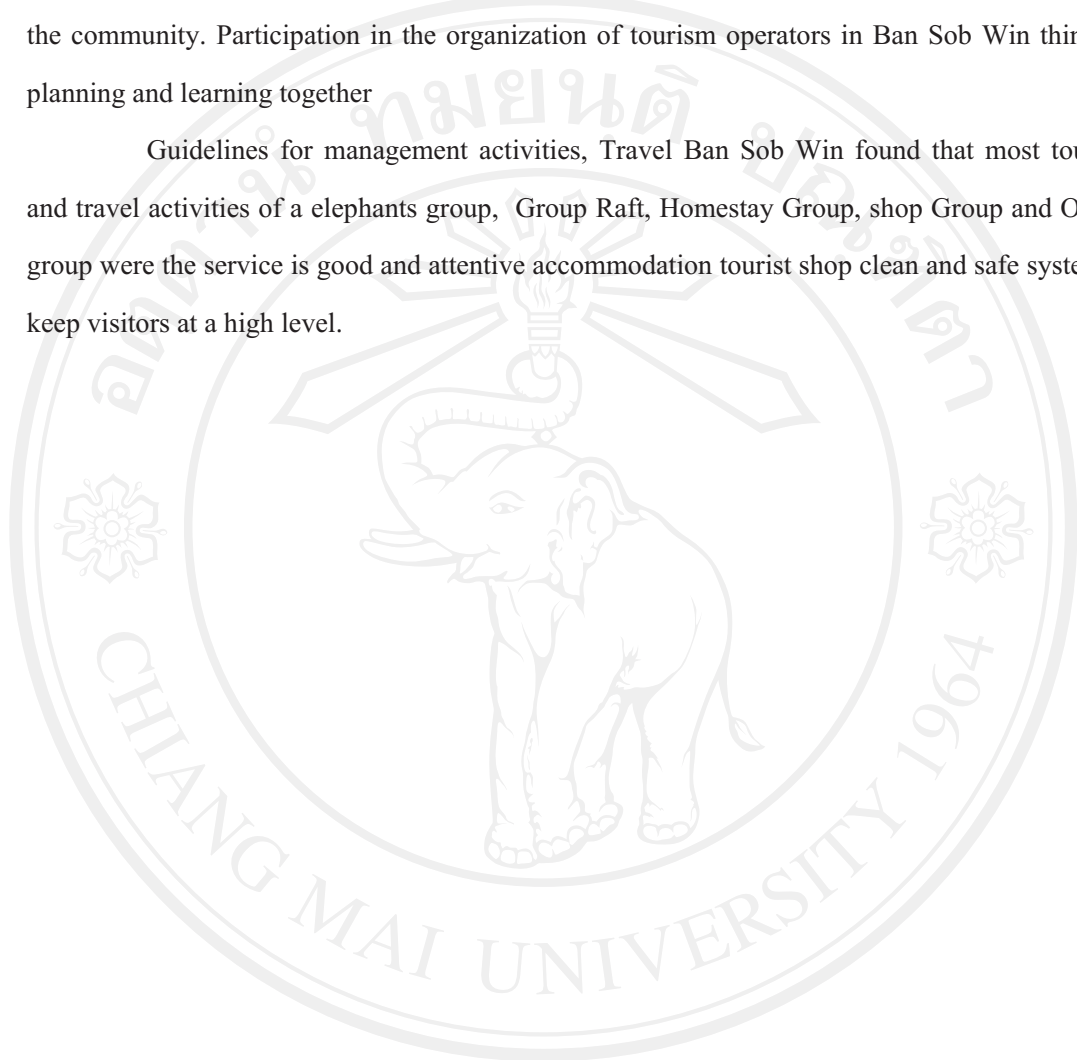
This study aims to study Awareness about the impact of economic, social, environmental and cultural communities that occur in Ban Sob Win as a result of tourism promotion. And Study participation of communities to tourism activities in the Sob Win community. This study is a quantitative research use the questionnaire is a tool to collect data from People in Ban Sob Win of 116 visitors. 186 People and tourism operators 15. The results showed that

Awareness about the impact of economic, social, environmental and cultural communities that occur in Ban Sop Win. Resulting from the promotion of tourism found that Perception of people And tourism operators in the region. Ban Sob Win a consistent perception that the promotion of tourism. Community to positively impact the community. Economic tourism will result in a career and employment. Cause revenues to help local social and community awareness of conservation of clothing to local tradition. Environment. Tourism helps the community recognize the value of environmental resources. Cultural Tourism causes of learning a variety of cultural traditions and tourist Culture and cause changes in community with each other during the tourist

The participation of the community to the tourism activities in the community, Ban Sob Win found that people and business here has involved the role of tourism activities in the community, Ban Sob Win a corresponding management. With the regulatory practices in the

community together. The knowledge here. The activities of the Tourism Development Ban Sob Win continuing. Of participation . Community acceptance. Support and promote tourism within the community. Participation in the organization of tourism operators in Ban Sob Win thinking planning and learning together

Guidelines for management activities, Travel Ban Sob Win found that most tourists and travel activities of a elephants group, Group Raft, Homestay Group, shop Group and OTOP group were the service is good and attentive accommodation tourist shop clean and safe system to keep visitors at a high level.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการศึกษางานวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยว	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	15
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
2.4 กรอบแนวคิดการทำวิจัย	20
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	21
3.1 ขอบเขตการวิจัย	21
3.2 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	21
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	22
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	26
4.1 ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วิน	27
4.2 ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว	37
4.3 ข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยว	53
4.4 การทดสอบสมมติฐาน	64
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
5.1 สรุปผลการศึกษา	68
5.2 อภิปรายผล	72
5.3 ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบการและประชาชน	81
ภาคผนวก ข แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว	85
ประวัติผู้เขียน	91

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรที่ให้ศึกษา	22
4.1 จำนวนและร้อยละของประชาชนบ้านสบวิน จำแนกตามเพศ	27
4.2 จำนวน และร้อยละของประชาชนบ้านสบวิน จำแนกตามอายุ	27
4.3 จำนวนและร้อยละของประชาชนบ้านสบวิน จำแนกตามสถานภาพการสมรส	28
4.4 จำนวนและร้อยละประชาชนบ้านสบวิน จำแนกตามระดับการศึกษา	28
4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน	29
4.6 จำนวน และร้อยละการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	32
4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ	37
4.8 จำนวนและร้อยละกลุ่มนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ	38
4.9 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวจำแนกตามสถานภาพการสมรส	38
4.10 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา	39
4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว	40
4.12 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามเพศ	53
4.13 จำนวน และร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามอายุ	53
4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามสถานภาพการสมรส	53
4.15 จำนวนและร้อยละผู้ประกอบการ จำแนกตามระดับการศึกษา	54
4.16 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตาม ระยะเวลาประกอบกิจการ	54
4.17 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามรายได้จากการประกอบกิจการท่องเที่ยว	55
4.18 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตาม ผู้ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	55
4.19 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน	56

สารบัญ (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.20	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	59
4.21	การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมของผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวิน	64
4.22	ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว	65
4.23	การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโฮมทอปของนักท่องเที่ยว	66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทยที่มีความเติบโตทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยถูกจัดให้เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงในด้านการท่องเที่ยวเนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่เต็มไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอันสวยงามมากมายและมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย พื้นที่ที่เป็นเขตชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิประเทศในการตั้งเป็นที่อยู่อาศัยซึ่งประกอบไปด้วยชนเผ่าหลากหลาย นับเป็นจุดเริ่มต้นของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า และเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะศึกษาถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม พิธีกรรม ความเชื่อ ตลอดจนความเป็นอยู่ของชนเผ่าต่างๆ

อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเหล่านี้ถึงแม้จะนำความเจริญทางด้านเศรษฐกิจให้กับชุมชนในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดความเสื่อมถอยทางด้านโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมชุมชนเป็นอย่างมาก ทำให้ชาวบ้านมีความคิดว่านักท่องเที่ยวเป็นคนมีเงินทั้งที่ไม่เห็นทำงานหนักอะไร ในขณะที่ชาวบ้านทำงานหนักทั้งปียังแค่พออยู่พอกินเท่านั้น จึงรู้สึกตัวเองต่ำต้อย ไม่มีอำนาจในการต่อรองเหมือนในอดีต โดยยอมให้นักท่องเที่ยวทำอะไรก็ได้ตามความพอใจ

นอกจากนี้ชาวบ้านยังเกิดการเลียนแบบนักท่องเที่ยวทั้งวัฒนธรรมการแต่งกาย การสร้างบ้านเรือน การรับประทานอาหารและค่านิยมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเคารพผู้อาวุโสที่เด็กรุ่นใหม่เริ่มไม่ให้ความเคารพนับถือหรือการร่วมแรงร่วมใจช่วยกันทำงานก็มีน้อยลง ชาวบ้านรู้สึกว่า การเลียนแบบนักท่องเที่ยวจะทำให้ได้เลื่อนฐานะมาเท่าเทียมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวมากขึ้นและสิ่งแปลกใหม่ ซึ่งการรับวัฒนธรรมเหล่านั้นมาใช้ในชีวิตประจำวันอาจไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของชุมชนดั้งเดิมแม้แต่น้อย คุณค่าทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนถูกขายเป็นรูปแบบทางธุรกิจเพื่อแสดงให้นักท่องเที่ยวชม รวมทั้งผู้คนเห็นว่าการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้สูงจึงพึ่งการท่องเที่ยวเป็นอาชีพจากที่ในอดีตเคยทำเกษตรกรรมเป็นอาชีพ

ในเรื่องนี้ สินธุ สโรบล (2546:42) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมของคนท้องถิ่นใดก็ตามจะต้องสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้นๆ หากมองว่าวัฒนธรรมเป็นสินค้าที่ขายให้กับนักท่องเที่ยวได้แล้ว ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเพราะเราเอารูปแบบของวัฒนธรรมไปปรับใช้การท่องเที่ยวมากกว่าที่จะผดุงรักษาไว้ให้สัมพันธ์กับชีวิตหากเราไม่ได้อยู่ร่วมกับวัฒนธรรมด้วย

ชีวิตแต่อยู่ร่วมกับวัฒนธรรมด้วยรูปแบบแล้ว เราจะไม่สามารถรักษาวัฒนธรรมนั้นไว้ได้ เพราะเราขาดจิตใจในการเป็นเจ้าของวัฒนธรรม

จากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นย่อมเกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดผลกระทบภายในชุมชนตามมามากมาย ซึ่งอาจจะเป็นผลกระทบที่เป็นทางบวกและผลกระทบที่เป็นทางลบที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นอาจแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านสังคม ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านวัฒนธรรมและผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542: 20) ดังนั้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงจากผลกระทบที่จะเกิดต่อชุมชนน้อยที่สุด จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการให้เกิดการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นอย่างจริงจัง

จากปัญหาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดทางผลบวกและทางผลลบต่อแหล่งที่มีการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งชมรมการท่องเที่ยวบ้านสบวิน มีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวโดยคนในชุมชนเอง ซึ่งได้มีการรวบรวมผู้ประกอบการท่องเที่ยวภายในชุมชน และจัดตั้งเป็นชมรมการท่องเที่ยวขึ้น โดยภายในชมรมได้แบ่งตามกลุ่มที่ทำกิจกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มสมาชิกช้าง กลุ่มสมาชิกล่องแพ กลุ่มสมาชิกร้านค้า กลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์ และกลุ่มสมาชิกโอท็อป ซึ่งภายในชมรมมีการบริหารจัดการตามแนวทาง “การท่องเที่ยวโดยชุมชน”

ชมรมการท่องเที่ยวบ้านสบวิน หมู่ที่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของทางชมรมนั้นได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องด้วยบ้านสบวิน เป็นชุมชนที่ก่อตั้งมาช้านานจึงมีเอกลักษณ์ในตัวเอง ซึ่งถือเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ประกอบกับภายในพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายของทรัพยากรทางธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้กิจกรรมการท่องเที่ยวของบ้านสบวินนั้น จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแหล่งหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนสถานที่ตั้งอยู่ไม่ห่างไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่ (ระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร เท่านั้น)

ชุมชนบ้านสบวิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างหลากหลายและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงแต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มต่างๆซึ่งเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนี้ไม่ได้มีการสร้างเครือข่ายหรือความสามัคคีจึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆทั้งกลุ่มแพมีการตัดราคาจากปกติ 300 บาท เหลือเพียง 200 บาท หรือแม้แต่กิจกรรมการนั่งช้าง ก็มีการแย่งลูกค้ากันจึงทำให้เกิดปัญหาตามมาหรือแม้แต่ทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกใช้ เช่น ลำน้ำแม่วาง มีแต่ขยะถุงพลาสติก

เคลื่อนกราดโดยไม่มีผู้รับผิดชอบกับขณะเหล่านั้น ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวเกิดมาจากอำนาจเงินที่มีมากกว่าความมีน้ำใจ ทำให้วัฒนธรรมชุมชนเลื่อนหายไปจากชุมชนท้องถิ่น ซึ่งอาจทำให้ชุมชนล่มสลายไปในที่สุด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการการท่องเที่ยวนั้นถ้าไม่มีการวางแผนเพื่อตั้งรับให้ดีหรือตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยคำนึงถึงความยั่งยืน ในเรื่องสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ไม่ใช่เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของการท่องเที่ยวเท่านั้น แต่การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องมีการเตรียมการและวางแผน เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนทางธรรมชาติและวัฒนธรรมโดยชุมชนได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริง ทางเศรษฐกิจมีการกระจายรายได้อย่างโปร่งใสและให้ความสำคัญกับการมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยเลือกพื้นที่ศึกษาชุมชนบ้านสบวิน เนื่องจากเป็นชุมชนที่ได้รับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักได้อย่างรวดเร็ว การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงมุ่งศึกษาถึงประเด็นของผลกระทบจากการจัดการการท่องเที่ยวซึ่งอาจเกิดจากบุคคลภายในชุมชนเองหรือผู้ประกอบการที่เป็นนักธุรกิจจากภายนอก ตลอดจนศึกษาผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวว่าส่งผลทั้งทางบวกและผลทางลบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจเช่นไร เพื่อจะได้นำข้อมูลเหล่านี้ไปปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านสบวิน อันเป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.2.2 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน

1.3 สมมติฐานงานวิจัย

1.3.1 กลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม

1.3.2 ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม

1.3.3 นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช่างกลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโอท็อปในระดับมาก

1.4 ขอบเขตการศึกษางานวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การศึกษากลุ่มการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของตำบลแม่วิน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้ กลุ่มสมาชิกข้าง, กลุ่มสมาชิกแพ, กลุ่มสมาชิกร้านค้า, กลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์ และกลุ่มสมาชิกโอท็อป ในช่วงเวลาการวิจัยตั้งแต่ พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2553

1.2 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามการรับรู้ของประชาชนในชุมชนบ้านสบวิน ดังนี้

- สภาพสิ่งแวดล้อมของทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Environment) ซึ่งได้แก่ สภาพธรรมชาติของดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า และพืชพรรณตลอดจน สภาพทางอากาศและเสียง เป็นต้น

- สภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio – Culture Environment) เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในเรื่องของค่านิยม การแต่งกาย การใช้ภาษา การแสดงประเพณีท้องถิ่น อาชีพและวิถีชีวิตประจำวัน เป็นต้น

- สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (Economic Environment) เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ วัฒนธรรมหรือประสบการณ์จากบุคคลภายนอก เป็นต้น

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่บ้านสบวิน หมู่ที่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ในการทำการศึกษานี้ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นหมู่บ้านที่ทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ร่วมมือกันเข้าไปทำการส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินการเรื่องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบกับหมู่บ้านดังกล่าวเป็นหมู่บ้านที่ผู้วิจัยอยู่อาศัยและทำงานอยู่ซึ่งมีความคุ้นเคยกับผู้นำและชาวบ้านเป็นอย่างดีสามารถทำการศึกษาในประเด็นดังกล่าวได้ทันที ไม่จำเป็นต้องไปเริ่มต้นที่การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนใหม่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากและต้องใช้เวลาพอสมควรในการทำการวิจัย

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากร

ผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย (1) ประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสบวิน (2) นักท่องเที่ยว (3) ประชาชนซึ่งประกอบกิจการการท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านสบวิน จำนวน 5 กลุ่มกิจกรรม คือ กลุ่มสมาชิกข้าง, กลุ่มสมาชิกแพ, กลุ่มสมาชิกร้านค้า, กลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์ และ กลุ่มสมาชิกโอท็อป

1.5 ประโยชน์คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

- 1.5.1 ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลง ในชุมชนบ้านสบวิน
- 1.5.2 ทำให้ทราบถึงผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนบ้านสบวิน
- 1.5.3 สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบ้านสบวินให้เกิดความยั่งยืนได้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลกระทบต่อชุมชน หมายถึง ผลที่ตามมาจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายในชุมชนบ้านสบวิน ในที่นี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากการพัฒนาบ้านสบวิน ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงส่งผลให้เกิดผลกระทบเชิงลบหรือผลกระทบเชิงบวกต่อคนในชุมชนทำให้เกิดปัญหาโดยการศึกษาคั้งนี้จะเน้นศึกษาผลกระทบ 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวเพื่อศึกษาเรียนรู้ และพักผ่อนหย่อนใจ หรือการก่อให้เกิดการกระทำร่วมกันของมนุษย์ทั้งทางธรรมชาติและสังคม

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง กระบวนการที่คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาบ้านสบวิน ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนด้วยความสนใจร่วมมือกันอย่างจริงจังตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนบ้านสบวิน

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และความต้องการของชุมชนบ้านสบวิน ลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้น้อยที่สุด และต้องไม่ล้มที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยไม่ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของบ้านสบวิน

การรับรู้ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติของประชาชนในชุมชนบ้านสบวิน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว ต่อผลกระทบที่เกิดจากการจัดการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เดิมเกิดการเปลี่ยนแปลง

ความคิดเห็นเชิงบวก หมายถึง ความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจเฉพาะบุคคล ที่แสดงออกโดยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม เป็นทัศนคติที่ดี

ความคิดเห็นเชิงลบ หมายถึง ความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจเฉพาะบุคคล ที่แสดงออกโดยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม เป็นทัศนคติที่ไม่ดี

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีต่อชุมชนบ้านสบวิน ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยว
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยว

เมื่อกล่าวถึงผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยทั่วไปมักจะมองถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยทันที เช่น ผลกระทบด้านการเพิ่มรายได้ การสร้างงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ ทั้งที่ผลกระทบในด้านอื่นๆ ก็มีอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลกระทบทางด้านสังคม วัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลกระทบการท่องเที่ยว แม้แต่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเอง ก็ไม่ได้คาดคิดถึงผลกระทบในด้านนี้มาก่อน จนทำให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่เคยมีความสวยงามตามธรรมชาติ เกิดความเสื่อมโทรมลงมาก ขณะเดียวกันการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวก็ดูเหมือนจะไม่ได้ตกลงถึงมือประชาชนในท้องถิ่นเท่าที่ควร นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นก็เป็นที่คาดกันว่า เป็นผลมาจากธุรกิจการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวนั้นมีทั้งผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบ และจากการศึกษาพบว่านักวิชาการส่วนใหญ่มักจำแนกผลกระทบจากการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ด้านด้วยกัน คือ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคมวัฒนธรรมและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

2.1.1 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

จากนโยบายการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เห็นได้อย่างชัดเจนว่ารัฐบาลไทย ได้ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดเงินตราและสร้างสภาพเศรษฐกิจขยายตัวดีขึ้นทำให้สร้างงานและสร้างรายได้ต่อบุคคลจำนวนมาก ทั้งที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยตรงและในกิจกรรมเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ เช่น การนำเที่ยว การขายของที่ระลึก ร้านถ่ายรูป ฯลฯ แต่ในทางตรงกันข้ามการท่องเที่ยวก็ก่อให้เกิดโทษเช่นกัน กล่าวคือ ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป

ส่งผลให้เกิดการใช้แรงงานหลักของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปด้วย นอกจากนี้การพัฒนาการท่องเที่ยวอาจทำให้การกระจายรายได้ไม่เป็นธรรมมากขึ้น เนื่องจากผู้หวังผลประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวด้วยตรงอาจเป็นเฉพาะกลุ่มและอาจจะเป็นกลุ่มคนต่างถิ่นที่มาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้นๆ ประชาชนในพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สมควรจะได้รับประโยชน์แต่กลับไม่ได้รับประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544: 10-11) ที่ได้กล่าวถึงผลกระทบด้านบวกว่าเกิดการกระจายรายได้ สร้างงานให้ชุมชน สร้างผู้ประกอบการ สร้างผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน มีการพัฒนา ด้านการตลาด แต่เกิดผลกระทบด้านลบคือ เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก ค่าครองชีพสูง การว่างงาน ความไม่คุ้มค่าในการลงทุน ยกตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงอาชีพจากชาวไร่ชาวนามาทำงานด้านการท่องเที่ยวจะทำให้เกิดปัญหาผลิตผลการเกษตรลดลง ในขณะที่ความต้องการเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวมาร่วมกิน ร่วมใช้ รายค้าสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้เกิดลักษณะความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยว อาจทำให้เกิดปัญหาว่างงาน และความไม่คุ้มค่าในการลงทุนตามมา (กองวิชาการและฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542: 6) นอกจากนี้สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2548: 10) ยังเห็นว่าผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนจะทำให้เงินมีอิทธิพลกับชาวบ้านมากขึ้น เกิดการกระจายรายได้ของชุมชนกระจุกตัวเฉพาะพื้นที่ และมีชาวบ้านเพียงบางกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

จากผลกระทบที่กล่าวมาข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542: 40-41) ที่อธิบายถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจที่มีต่อคนในชุมชน ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ ดังนี้คือ

ผลกระทบด้านบวกของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การท่องเที่ยวช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงานแก่ชุมชนท้องถิ่นเพราะธุรกิจท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่ต้องใช้แรงงานมาก (Labour Intensive) จึงเปิดโอกาสให้เกิดการจ้างงานภายในชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดค้นนำทรัพยากรที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์เป็นสินค้าที่ระลึกจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว นับเป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานให้แก่ชุมชนเพิ่มมากขึ้น เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้าไปจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชน เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจการผลิตของชุมชนแต่ดั้งเดิมจะเป็นเศรษฐกิจการเกษตรครั้งชุมชนท้องถิ่นเกิดการท่องเที่ยว จึงมีการลงทุนผลิตสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวเป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชน จากเศรษฐกิจการเกษตรไปสู่เศรษฐกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากนั้นเมื่อชุมชนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจการผลิตจากเศรษฐกิจการเกษตรสู่เศรษฐกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแล้ว จึงทำให้เกิดการขยายตัว

ของธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอเป็นการนำรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น กล่าวคือ เมื่อชุมชนมีการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยว ย่อมก่อให้เกิดรายได้สู่ชนบทท้องถิ่น เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้นำเงินไปใช้จ่ายซื้อ สินค้าและบริการท่องเที่ยวจากชุมชนท้องถิ่น ทำให้มีรายได้เข้าสู่ชุมชนท้องถิ่นเกิดการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค กล่าวคือ เมื่อชุมชนท้องถิ่นมีรายได้จากการท่องเที่ยวย่อมหมายถึงการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสร้างความเจริญแก่ชุมชนท้องถิ่นในภูมิภาคการท่องเที่ยวยังช่วยเพิ่มรายได้ต่อหัวของชุมชนท้องถิ่นอันเป็นเครื่องชี้สถานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นที่มีความกินดีอยู่ดีขึ้นการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นการผลิตด้านอื่นๆ ของชุมชนท้องถิ่นกล่าวคือ เมื่อชุมชนท้องถิ่นมีรายได้ต่อหัวของประชาชนสูงขึ้นทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นสามารถนำรายได้ไปใช้จ่ายมากขึ้น ก่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นกระตุ้นให้เกิดการผลิตด้านอื่นๆและนำทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น

ผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจที่แสดงออกมาในรูปของปัญหาต่างๆ คือ เกิดปัญหารายได้เป็นฤดูกาลแก่ชุมชนท้องถิ่น จึงก่อให้เกิดปัญหารายได้ที่ไม่สม่ำเสมอขึ้นตามฤดูกาลท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงฤดูการท่องเที่ยวน้อย ก็จะมีรายได้จากการท่องเที่ยวน้อยลงด้วย เป็นเหตุให้ชุมชนไม่สามารถพึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลักได้เพราะจะมีความเสี่ยงสูง อีกทั้งเกิดปัญหาการว่างงานในช่วงฤดูกาลการท่องเที่ยวด้วยเกิดปัญหาคุณภาพของแรงงานในชุมชน กล่าวคือ เมื่อชุมชนท้องถิ่นมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ย่อมต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวถือโอกาสโก่งราคาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น เกิดภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้นเพราะแย่งกันประมูลซื้อที่ดินที่มีทำเลดีเหมาะสมกับการท่องเที่ยวยิ่งทำให้เกิดเงินเฟ้อมากขึ้นเกิดปัญหาการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศแก่ชุมชนเพราะความต้องการผลิตสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวมากขึ้นและเพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวปัญหาการแก่งแย่งผลประโยชน์แก่ชุมชน นำมาซึ่งการแข่งขันในการผลิต และจำหน่ายสินค้าบริการทางท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นเหตุให้เกิดการแก่งแย่งผลประโยชน์ขึ้นในหมู่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งอาจมีการตัดราคาขายขาดทุนซึ่งเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวมเกิดปัญหาส่วนแบ่งผลประโยชน์อันควรได้ของชุมชนท้องถิ่นเพราะการท่องเที่ยวอาจเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกชุมชนเข้ามาดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน ทำให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในอัตราส่วนค่อนข้างน้อย ซึ่งในความถูกต้องแล้วผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ควรตกอยู่กับคนในชุมชนท้องถิ่นนั้น

เกิดปัญหาค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบชุมชนท้องถิ่น เนื่องจากเมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ทำให้มีนักท่องเที่ยวและแรงงานต่างถิ่นหลั่งไหลเข้ามา จึงสร้างปัญหาให้กับชุมชน โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นเพื่อการจัดระเบียบชุมชนเพื่อคงไว้ซึ่งการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต่อไป เช่น ค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสียและขยะมูลฝอย ค่าใช้จ่ายในการบูรณะซ่อมแซมความเสียหายของทรัพยากรท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการจัดหาสาธารณูปโภคเกิดปัญหาราคาที่ดินในชุมชนท้องถิ่นสูงขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ที่ดินในการประกอบการจึงทำให้ราคาที่ดินถีบตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะที่ดินที่มีทำเลดี ก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ แม้ว่าภาวะที่ดินราคาสูงอาจเป็นผลดีต่อเจ้าของที่ดินเพราะสามารถขายที่ดินราคาดี แต่ในระยะยาวจะเป็นผลเสียต่อคนในชุมชน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ของชุมชนที่ต้องการตั้งหลักฐานให้แก่ครอบครัวจำเป็นต้องมีที่ดินสำหรับปลูกบ้านเรือนทำมาหากินก็จะไม่มีกำลังเศรษฐกิจพอซื้อได้ ยิ่งบรรพบุรุษไม่มีที่ดินยกให้แก่ลูกหลานก็จะเกิดผลการอพยพออกนอกชุมชนหรือทำการบุกรุกป่าสงวนและที่ดินสาธารณะประโยชน์อื่นๆ

3.1.2 ผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

ในการศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยว ทางด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้น ได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้หลายท่าน บางท่านได้อธิบายถึงผลกระทบทั้งทางด้านสังคมและวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กันดังที่ สิริรัตน์ แอดสกุล ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม และในทางกลับกันการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะแยกอธิบายเรื่องวัฒนธรรมและสังคมออกจากกัน แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้ศึกษาวิจัยบางกลุ่มที่ศึกษาผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม แยกออกจากกันอย่างชัดเจน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในรูปแบบใดนั้นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับมุมมองและการนำไปใช้ของผู้ศึกษา

ดังเช่น มนัส สุวรรณ (2539: 25) ได้ศึกษาถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมไปพร้อม ๆ กัน โดยชี้ให้เห็นถึงผลกระทบทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ ผลกระทบทางตรงของการท่องเที่ยวทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของวัฒนธรรมดั้งเดิม วัฒนธรรมเดิมถูกนำมาดัดแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในลักษณะที่เรียกว่า “การขายวัฒนธรรม” ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544: 40) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี เนื่องจากมีการนำวิถีชีวิตของสังคมนั้น ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544: 45) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี เนื่องจากมีการนำวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมและประเพณีของสังคมไทยมาเป็นสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งหากไม่มีการระมัดระวังแล้ว สิ่ง

ที่เกิดขึ้นคือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ เนื้อหาดั้งเดิมของประเพณี วัฒนธรรมเดิมที่นำมาเป็นจุดขาย มุ่งเน้นในด้านการค้าความสวยงาม อลังการ ลดความประณีต ตัดขั้นตอนที่เป็นเนื้อหาเดิมสิ่งที่น่าสนใจออกมาก็คือการแสดงให้เห็นที่ตื้นตื้นใจ ละเลยประเด็นด้านวิถีชีวิตและคุณค่าที่แท้จริงของชุมชน สังคมท้องถิ่นนั้นๆ ไป

โดยทางอ้อมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดกิจกรรมเกี่ยวเนื่องอื่นๆ ตามมา ได้มีส่วนทำให้สายสัมพันธ์ทางสังคม – วัฒนธรรม ของประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องหย่อนยาน คนรุ่นใหม่ต่างมุ่งหวังจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นมากกว่าการสืบทอดอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ ยิ่งไปกว่านั้นการมีส่วนร่วมในโอกาสงานภาคบริการนี้ทำให้ผู้มีส่วนร่วมเริ่มเห็นห่างจากญาติพี่น้อง เพื่อฝูงและกิจกรรมในชุมชนมีส่วนร่วมงานน้อยลง ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นเริ่มจางหายไป คนรุ่นใหม่จะชื่นชมกับความก้าวหน้าของสังคมสมัยใหม่มากกว่าการผูกติดกับวิถีชีวิตเดิม นอกจากนี้อาจเกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอย่างรุนแรงเนื่องจากความอ่อนแอของสภาพสังคมและเศรษฐกิจ แหล่งท่องเที่ยวเองที่มุ่งจะปรับตัวเองให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นมากกว่าความพยายามที่จะคงวัฒนธรรมเดิมของตนเป็นลักษณะเด่นเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวก็ยังมีผลดีต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือประเทศเอาไว้ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว หากไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมอันเป็นมรดกและเอกลักษณ์ของสถานที่อาจเสื่อมหรือสูญไปก็เป็นได้

นอกจากนี้บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542: 32) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบด้านวัฒนธรรม สรุปได้ดังนี้

1. เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการประกอบอาชีพของชุมชนท้องถิ่น กล่าวคือ เกิดธุรกิจท่องเที่ยวขึ้นเพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่เปลี่ยนจากอาชีพการทำเกษตรเดิมมาสู่อาชีพด้านการท่องเที่ยว อันเป็นอาชีพหลักใหม่หรืออาชีพเสริม การท่องเที่ยวช่วยสร้างสรรค์ความเจริญทางสังคมแก่ชุมชน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้บริการแก่นักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการลงทุนทั้งภาครัฐบาลและเอกชนในการสร้างสิ่งใหม่ๆซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่สังคมในชุมชนท้องถิ่นด้วย

2. ช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของชุมชนทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้และอำนาจซื้อมากขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเป็นการช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของชุมชนให้ดีขึ้น

3. เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวของชุมชน คือ เมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นจึงก่อให้เกิดการสร้างอาชีพและการจ้างงาน ซึ่งผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต้องการความมั่นคงของครอบครัวจึงมีแนวโน้มที่จะให้ขนาดของครอบครัวเล็กลง อันเป็นการเปลี่ยนโครงสร้างทาง

ครอบครัวของชุมชนท้องถิ่นให้มีความมั่นคงขึ้น แม้ว่าคนที่แต่งงานแล้วและอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ก็ประสงค์จะทำงานหารายได้สร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวก่อน โดยชะลอการมีบุตรไว้เพื่อเก็บเงินออมให้มากขึ้น

4. การท่องเที่ยวช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่นเพราะการท่องเที่ยวจะช่วยเปิดโอกาสให้สังสรรค์สมาคมขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชนในท้องถิ่นทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนการรับรู้ซึ่งกันและกัน

5. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสร้างสามัคคีให้แก่สังคมชุมชน ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ตระหนักในคุณค่า ความรัก และความหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวของชุมชน ยังผลให้เกิดความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการร่วมมือพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชนร่วมกันให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เกิดความเข้มแข็งของชุมชน กระตุ้นการมีส่วนร่วม ความภาคภูมิใจ ความรักถิ่นฐาน

6. การท่องเที่ยวช่วยป้องกันการอพยพย้ายถิ่นของคนในชุมชน กล่าวคือ เมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นย่อมก่อให้เกิดการสร้างอาชีพและจ้างงานในชุมชน ซึ่งโดยธรรมชาติมนุษย์มักจะรักถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง เมื่อมีโอกาสประกอบอาชีพที่เหมาะสมในชุมชนของตนก็ไม่อยากย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่น

7. การท่องเที่ยวช่วยเสริมสร้างการศึกษาแก่ชุมชน กล่าวคือ เมื่อมีการท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมีความต้องการด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาตัวเองให้มีความรู้ความสามารถและมีโลกทัศน์กว้างขวาง เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวและพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนให้ดีขึ้นต่อไป

8. การท่องเที่ยวช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยแก่ชุมชนท้องถิ่น เพราะการท่องเที่ยวมีความอ่อนไหวมาก นักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางท่องเที่ยวในชุมชนที่มีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้นชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงต้องเสริมสร้างให้มีความปลอดภัยเพียงพอ

ผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านสังคม

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยมคนในชุมชน กล่าวคือ ชุมชนเคยมีความเป็นอยู่ในสังคมชนบทที่เรียบง่าย เมื่อการท่องเที่ยวเข้าไปย่อมเป็นเหตุให้คนในชุมชนเกิดความชื่นชมและเลียนแบบนักท่องเที่ยวจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยมที่มีมาแต่ครั้งเดิม เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านการแต่งกายพื้นเมืองมาเป็นแบบสมัยใหม่ เกิดค่านิยมในการบริโภคสินค้าต่าง ๆ ใช้เครื่องจักรกลมาผลิตสินค้าพื้นเมืองแทนแรงงานมือ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นการทำลายเอกลักษณ์ของชุมชนอันเป็นเสน่ห์ที่เคยดึงดูดนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังเป็นการใช้ชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อ ไม่ประหยัด และสร้างปัญหาแก่สังคมในระยะยาว

ปัญหาความผูกพันทางครอบครัว กล่าวคือ เมื่อกลุ่มหนุ่มสาวมีงานทำให้ธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งการทำงานมีวันหยุดไม่แน่นอนจนถึงทำให้ต้องห่างเหินจากครอบครัว นอกจากเมื่อมีรายได้ดีก็มัก ปลีกตัวหนีจากความเข้มงวดทางสังคมของชุมชนท้องถิ่นทำให้ความผูกพันทางครอบครัวลดน้อยลง

ปัญหาการอพยพถิ่นเข้ามา เมื่อชุมชนมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นย่อมทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นอื่นเข้ามาหางานทำ จึงสร้างปัญหาต่างๆมากมายให้แก่ชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น เกิดปัญหาการหลอกลวงเอาไรด์เอาเปรียบนักท่องเที่ยว เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนบางรายเกิดความโลภ จึงเอาไรด์เอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยเล็งเห็นแก่ผลประโยชน์ ส่วนตัวมากกว่าส่วนร่วม คิดกำไรเกินควร เกิดการหลอกลวงหรือโกงนักท่องเที่ยว ด้วยการขายสินค้าและบริการที่มีคุณภาพต่ำกว่าราคา ทำให้ภาพการท่องเที่ยวของชุมชนติดลบจนนักท่องเที่ยวไม่ยอมเข้ามาท่องเที่ยว

ผลกระทบด้านบวกของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวและสามารถให้ผลตอบแทนเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวในรูปแบบค่าเข้าชม เช่น รายได้จาก การเก็บค่าเข้าชม โบราณสถานวัดพุทธศาสนาสถาน

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับในคุณค่าทางมรดกวัฒนธรรมของชุมชน

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความรักความหวงแหน และความภาคภูมิใจของวัฒนธรรมแก่ชุมชน เนื่องมาจากวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวดึงดูดใจที่สำคัญ ย่อมทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความตระหนักในคุณค่าทางวัฒนธรรมประเพณีของตนเป็นเหตุให้เกิดความรัก ความหวงแหน ความภาคภูมิใจในสิ่งที่แสดงถึงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น และก่อให้เกิดประโยชน์ในการร่วมมือร่วมใจช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ระหว่างชุมชนก่อให้เกิดความรู้สึที่ดีต่อกันระหว่างประชาชนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของกันและกันอีกด้วย

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมการผลิต และจำหน่ายงานศิลปวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น แล้วนำมาจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น

ผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมของชุมชน กล่าวคือ เมื่อการท่องเที่ยวเกิดขึ้นย่อมนำความเจริญทางวัตถุเข้ามาสู่ชุมชน จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางวัฒนธรรมที่มีมาแต่โบราณ ถ้ามองในระยะยาวแล้วนับเป็นการทำลายเอกลักษณ์ดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่นที่เป็นเสน่ห์ที่ใช้ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมเยือนการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทำลายศิลปวัตถุของชุมชนท้องถิ่น โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เนื่องจากไม่รู้คุณค่าของศิลปวัตถุ เช่น การขีดเขียนบนศิลปวัตถุ หรือต้องการศิลปวัตถุมาเป็นสมบัติส่วนตัวจึงเกิดการขโมยศิลปวัตถุไปขายให้นักท่องเที่ยวหรือตัดเศียรพระพุทธรูปไปขายให้นักท่องเที่ยว จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการศึกษารื่องผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้นค่อนข้างเป็นเรื่องที่ซับซ้อน มีความเกี่ยวพันกันอย่างต่อเนื่อง ต้องมองอย่างลึกซึ้งและต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาเนื่องจากเป็นเรื่องของวิถีชีวิต ความสัมพันธ์ของคนในสังคม ความนึกคิดและทัศนคติที่สั่งสมของคนในสังคมนั้น

2.1.3 ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมเป็นทั้งแหล่งดึงดูดใจและเป็นปัจจัยสำคัญของการท่องเที่ยว และในขณะเดียวกันก็เป็นแหล่งรองรับมลภาวะจากการท่องเที่ยวเช่นกัน ในเกือบทุกประเทศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งดึงดูดใจหลักในระยะเริ่มต้นของการพัฒนาการท่องเที่ยว และเมื่อการท่องเที่ยวเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ความสนใจที่จะลงทุนเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวก็เพิ่มมากขึ้น โดยละเลยที่จะลงทุนเพื่อดูแลสิ่งแวดล้อม ทำให้สิ่งแวดล้อมถูกทำลายลงอย่างช้า ๆ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงามนี้ เมื่อได้สูญเสียไปแล้วก็ยากที่จะฟื้นฟูมาให้เหมือนเดิม ยกตัวอย่างเช่น พืชยา

สิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมจะก่อให้เกิดผลลบต่อการท่องเที่ยวหากมีความแออัด เกิดมลภาวะและมีการรุกรานของสิ่งปลูกสร้างโดยผลประโยชน์เชิงพาณิชย์หรือแม้แต่การทำลายโดยน้ำมือมนุษย์เพื่อความสนุกหรือไม่ตั้งใจ

นอกจากนี้บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542: 46) ได้ให้แนวคิดถึงผลกระทบของการท่องเที่ยว

ด้านสิ่งแวดล้อมในแง่ผลประโยชน์และความกลมกลืนที่เกิดขึ้นต่อชุมชนท้องถิ่น คือ การท่องเที่ยว ช่วยสร้างความตระหนักถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นก่อให้เกิดการกระตุ้นให้คนในชุมชนตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชมเยือนมากขึ้น

การท่องเที่ยวช่วยรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเพราะชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรท่องเที่ยว จึงช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ของสิ่งแวดล้อมในชุมชนและ

สามารถอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยว มาใช้สนับสนุนในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนอีกด้วย

การท่องเที่ยวช่วยฟื้นฟูและเสริมคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นทำให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อม และเกิดการนำทรัพยากรท่องเที่ยวหรือวัตถุดิบในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของชุมชนการท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดการร่วมมือร่วมใจพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เช่น ช่วยกันรักษาความสะอาด ช่วยกันปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นสวยงามและผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมในแง่ลบและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นต่อชุมชนท้องถิ่น

เกิดปัญหาทรัพยากรน้ำของชุมชน กล่าวคือ เมื่อชุมชนท้องถิ่นมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นย่อมต้องการน้ำดื่ม น้ำใช้มากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ เป็นเหตุให้มีการเจาะน้ำบาดาลเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้สถานบริการท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นยังมีระบบบำบัดน้ำทิ้งไม่ได้มาตรฐาน ทำให้น้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำใกล้เคียง ทำให้คุณภาพน้ำของชุมชนท้องถิ่นเสื่อมโทรมสิ่งมีชีวิตในน้ำอาจตายได้

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและมลภาวะในชุมชนเช่น ปัญหามลพิษ ปัญหามลภาวะทางเสียง ปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนทั้งสิ้น

การท่องเที่ยว ก่อให้เกิดปัญหาการทรุดตัวของทรัพยากรดินในชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแบบเดินป่าย่อมมีผลทำให้เกิดการพังทลายของดิน นอกจากนี้ธุรกิจท่องเที่ยวหันมาใช้ น้ำบาดาลมากขึ้น ทำให้ง่ายต่อการทรุดตัวของผิวดิน

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาทำลายภูมิทัศน์ของชุมชนท้องถิ่น กล่าวคือ จำต้องมีการสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างขึ้นในชุมชน ซึ่งอาคารและสิ่งก่อสร้างบางแห่งก่อให้เกิดปัญหาทำลายทัศนียภาพอันสวยงามของชุมชน บางแห่งก็มีลักษณะไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาความไม่เป็นระเบียบในการก่อสร้างอาคาร ก่อให้เกิดความจุจาดตาขึ้นในชุมชน

จากแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบต่อชุมชนที่ได้กล่าวมา จะเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้เกิดปรากฏการณ์ทั้งที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อชุมชน ซึ่งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนแต่ละชุมชนนั้น ผู้ศึกษาเชื่อว่าในแต่ละชุมชนก็จะมีรูปแบบและปรากฏการณ์ที่แตกต่างกันออกไปซึ่งความแตกต่างกันนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอยู่ภายในบทของชุมชนแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาและค้นหาปัจจัยและความสัมพันธ์ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบนั้น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เกิดจากการถกเถียงกันในระดับสากลระหว่างการประชุมของสหประชาชาติด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The United Nations Conference on Environment and Development – UNCED) ในปี ค.ศ. 1992 คณะกรรมาธิการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ได้มีการเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกในยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ส่งเสริมความยั่งยืนและไม่เป็นอันตรายแก่สิ่งแวดล้อม จึงได้ข้อสรุปซึ่งเป็นที่ยอมรับว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นแนวทางที่ประเทศต่างๆควรใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาของประเทศตนเอง และได้มีการกำหนดคำนิยามการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) เอาไว้ว่า การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการในปัจจุบัน โดยไม่ไปขัดขวางการบรรลุความต้องการของคนรุ่นต่อไปในอนาคต

จากกรอบของแนวคิดดังกล่าว จะพบได้ว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืนประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ ซึ่งในที่นี้ ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2538: 22) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านประเมินค่าสิ่งแวดล้อม การพัฒนาอย่างยั่งยืนจะให้ความสำคัญสูงมากแก่การประเมินของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
2. ปัจจัยขยายมิติของเวลา การพัฒนาอย่างยั่งยืนเกี่ยวพันกับเรื่อง พัฒนาการเศรษฐกิจสังคมในระยะสั้นที่ฝ่ายการเมืองสามารถวางนโยบายได้ มองไปให้ไกลถึงอนาคตของคนรุ่นหลัง หรือไปไกลกว่านั้น
3. ปัจจัยด้านความเสมอภาคและความยุติธรรม การพัฒนาอย่างยั่งยืนเน้นการสนองความต้องการของกลุ่มผู้ยากไร้ที่สุดในสังคม และการปฏิบัติอย่างยุติธรรมต่อชนรุ่นอนาคต

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทางเลือกหนึ่งในการจัดการท่องเที่ยวที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว บนฐานคิดที่ว่าชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากร และเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว โดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้านต่างๆ มาใช้เป็นต้นทุนหรือใช้เป็นปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของคนภายในชุมชนให้เกิดความรู้ความสามารถในกระบวนการดำเนินงาน ตั้งแต่การตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินงาน การสรุปบทเรียน โดยเน้นให้เกิดความยั่งยืน ผู้คนรุ่นลูกหลานและเกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติเป็นสำคัญ

องค์ประกอบหลักสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งเป็นหัวใจหลักที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชนขึ้นแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบหลักดังนี้ (สินธุ์ สโรบล, 2546: 26)

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติเป็นหลัก มีธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ องค์ประกอบจึงมีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบและจะต้องไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ ควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต เป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการที่ยั่งยืน

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ และให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ สร้างความตระหนักตลอดจนปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง ทั้งต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง อาจกล่าวได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม โดยเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมเกือบตลอดกระบวนการ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต การได้รับผลตอบแทนกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ โดยเริ่มต้นจากระดับรากหญ้าจนถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือการท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งคนในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบต่อสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นร่วมกัน โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนบ้านสบวิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นของการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่วิน ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นและ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในชุมชน เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งได้มีผู้ทำการวิจัยไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

สันทัต เสริมศรี (2529) ทำการศึกษาผลกระทบการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อิทธิพลของการท่องเที่ยวที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ อิทธิพลการท่องเที่ยวที่มีผลโดยตรงต่อสังคมและวัฒนธรรมในด้านการสร้างงาน การสร้างอาชีพ รายได้ และราคาสินค้า พร้อมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางประเพณี อิทธิพลการท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมในฐานะเป็นปัจจัยร่วมกับอิทธิพลอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือ ความสัมพันธ์ทางสังคม มลภาวะ การย้ายถิ่น โสเภณี อาชญากรรม การใช้ภาษาพื้นเมือง กิจกรรมทางศาสนา การแต่งกาย การรับประทานอาหาร ดนตรี และค่านิยม ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวนี้ยังสามารถวัดได้ดีกว่าอิทธิพลการท่องเที่ยวที่เป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วหรือเพิ่มมากขึ้น เช่น โสเภณี อาชญากรรม การใช้ภาษาพื้นเมือง และค่านิยม

สุรีย์ บุญญานุกงศ์ (2549) ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบการส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนได้เกิดขึ้นอย่างช้าๆ ในช่วงเวลา 40 ปีที่ผ่านมา แต่ในช่วง 10 ปีมานี้ การท่องเที่ยวได้เป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนอย่างรวดเร็ว การพัฒนาด้านการคมนาคม การบริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่างๆรวมทั้งการบริการทางสังคมอื่น ๆ ได้รับการสนับสนุนมากขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม กิจกรรมการท่องเที่ยวได้ส่งผลทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น มีการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรมเพิ่มขึ้น ประชากรในชุมชนที่มีกิจการการท่องเที่ยวเข้าไปมีรายได้เพิ่มขึ้น มีโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพและการศึกษาสูงขึ้นพร้อมๆ กับค่าครองชีพที่ขยับตัวสูงขึ้น ขณะที่ชุมชนที่ไม่มีมีการท่องเที่ยวเข้าไปยังขาดโอกาสดังกล่าวอยู่มาก ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพและเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนอีกด้วยและการเปลี่ยนแปลงในส่วนที่เป็นไปในทางลบมากกว่าทางบวก ซึ่งก็เป็นผลกระทบกลับมาสู่การขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วย เนื่องจากองค์ประกอบทางด้านสังคม วัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ได้พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น มิได้เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นเพราะความอ่อนแอของวัฒนธรรมเองด้วย เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นขาดความรู้ ความเข้าใจ ถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรม ประเพณีของตนเอง ทำให้ไม่สามารถด้านกระแสของวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่เข้ามาได้

พลอยศรี โปราณนถ์ (2545) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบ ของการท่องเที่ยวต่อชนกลุ่มน้อยในเชียงใหม่:กรณีศึกษา ม้งคอยปุย พบว่าการการท่องเที่ยว ทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนในด้านสังคม เช่น เปลี่ยนแปลงอาชีพ วิถีชีวิตและความสัมพันธ์ทางสังคมกล่าวคือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองเชียงใหม่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หมู่บ้านม้งคอยปุยเปลี่ยนสภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยว และตลาดจำหน่ายของที่ระลึก พฤติกรรมและทัศนคติของชาวบ้านม้งแห่งนี้ก็เปลี่ยนไปเพียงช่วงอันสั้น ในด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทำให้ชาวเขาเผ่าม้งในหมู่บ้านเกือบทั้งหมดเปลี่ยนอาชีพเกษตรกรรมที่เคยทำมาแต่ดั้งเดิม เป็นการขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว ที่มาเยือนซึ่งสินค้าส่วนใหญ่ที่นำมาจำหน่ายก็ไม่ใช่สินค้าที่ผลิตขึ้นมาเองจากชาวเขาในหมู่บ้าน จากการเปลี่ยนอาชีพมาขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมขึ้น เช่น ผู้หญิงชาวเขาที่ประกอบอาชีพขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยวจะไม่มีเวลาที่จะมาดูแลเลี้ยงบุตรเหมือนเคย เด็ก ๆ ชาวเขาส่วนใหญ่มีความสุขสนุกสนานและพึงพอใจกับการของเงินจากนักท่องเที่ยวที่มาขอถ่ายรูปด้วยเงิน ไม่อยากไปโรงเรียน นอกจากนี้การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเชียงใหม่ของหมู่บ้านม้งแห่งนี้ ทำให้ชาวบ้านที่เคยนับถือกันเสมือนญาติกันทั้งหมู่บ้านและเคยเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีของหมู่บ้านพร้อมเพียงกลับไม่มีเวลาเช่นเดิมแต่เวลาส่วนใหญ่ถูกใช้ให้หมดไปกับการแสวงหารายได้จากนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

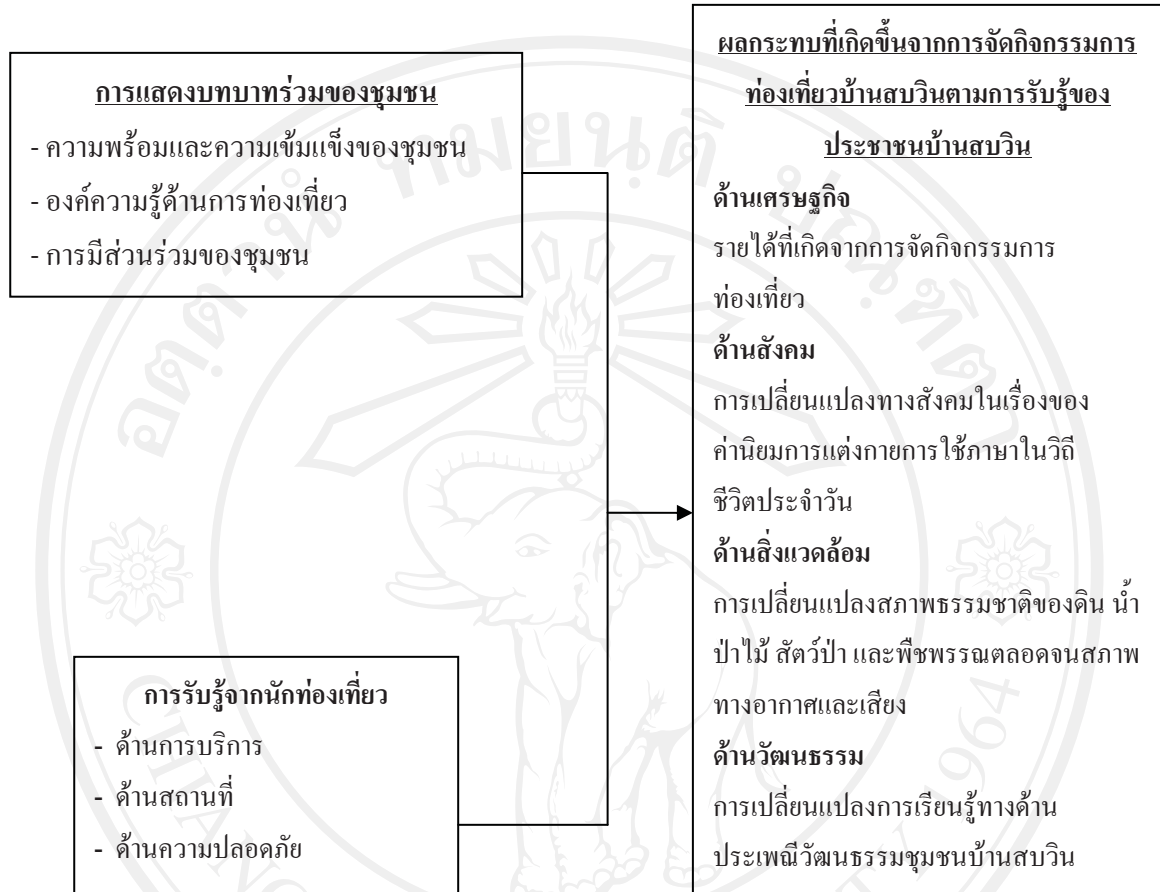
จิราพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ(2544) ที่ศึกษาการท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในชุมชนชาวเขาในบริเวณกลุ่มแม่ น้ำกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่าการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมกล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพจากการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมาทำอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การให้บริการขี่ช้าง การขายของที่ระลึก การให้บริการที่พักแรม ฯลฯ เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ซึ่งมีเพียงครัวเรือนบางส่วนที่มีรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวแต่เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเริ่มลดลง ผู้ที่เคยมีอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวก็ประสบปัญหาตามไปด้วย ในด้านระบบการผลิต การลงทุน และการตลาด รูปแบบการผลิตเปลี่ยนเป็นเพื่อมาจำหน่ายมากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าประเภทหัตถกรรม มีการร่วมหุ้น การลงทุนซื้อจ้างตลอดจนการลงทุนด้านตลาดขายของที่ระลึกในชุมชน ในส่วนทางสังคมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านความสัมพันธ์ ระหว่างคนในชุมชนและการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมในชุมชนจากที่เคยปฏิบัติเป็นประจำเริ่มมีความห่างเหิน โดยเฉพาะชุมชน ที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปจำนวนมากและมีคนจากต่างถิ่นย้ายเข้าไปอยู่ในชุมชนมากขึ้น ในด้านวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปแบบและวัสดุที่ใช้ในการสร้างบ้านที่ต่างจากที่อยู่ดั้งเดิมของเผ่าตน ด้านการบริโภคมีการบริโภคอาหารสำเร็จรูปมากขึ้น และ

ด้านการแต่งกายส่วนใหญ่ไม่ค่อยแต่งกายในชุดประจำเผ่าตน นอกจากมีกิจกรรม ประเพณีในชุมชนเท่านั้น

จากงานวิจัยต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น จะสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนนั้น ได้ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านบวกและด้านลบ แต่เรามักจะพบเห็นการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่ส่งผลในแง่ลบค่อนข้างมากกว่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราจะโทษว่าการท่องเที่ยวเป็นสาเหตุสำคัญนั้นคงมิได้แต่สาเหตุที่สำคัญนั้นน่าจะตกอยู่กับผู้ปฏิบัติหรือผู้ที่นำการท่องเที่ยวไปใช้ เนื่องจากการท่องเที่ยวนั้นก็สามารถก่อให้เกิดคุณประโยชน์ได้อย่างมากมาย ถ้าหากมีการนำไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม การท่องเที่ยวด้วยชุมชนนั้นเป็นการพัฒนาชุมชนที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นในการจัดการท่องเที่ยวให้เกิดผลดีนั้นต้องคำนึงถึงศักยภาพของผู้ปฏิบัติเป็นสำคัญ

สุทธิชัย อบอุ่น (2540) ได้ศึกษาถึงศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภายนอกชุมชนและปัจจัยด้านสถานการณ์แวดล้อม และพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการบริหารและการมีส่วนร่วมระหว่างเครือข่ายทางการท่องเที่ยวกับชุมชนและรัฐจะมีศักยภาพมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ขาดการบริหาร ขาดการวางแผนรองรับการท่องเที่ยวและไม่ได้มีส่วนร่วมระหว่างเครือข่ายทางการท่องเที่ยวทั้งจากชุมชนและรัฐ อีกทั้งถือได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานชุมชนคือ การที่ชาวบ้านมีความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ นั้นจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อกระบวนการทำงานให้ชาวบ้านได้ร่วมคิด ร่วมทำตั้งแต่เริ่มต้น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดทิศทาง และการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะเกิดขึ้นในชุมชนแต่การท่องเที่ยวโดยชุมชนควรให้สมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์ไม่ทางตรงก็ทางอ้อมในการจัดการการท่องเที่ยวเสมอ สุดท้ายนี้ไม่ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในภูมิภาคใดๆ อาจทำให้เกิดทั้งผลดีและผลเสีย ซึ่งความรุนแรงจะมีมากหรือน้อยย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวนั้น

2.4 กรอบแนวคิดการทำวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาในเรื่อง ผลกระทบการจัดการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนบ้านสบวิน ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

3.1 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการในพื้นที่ของชุมชนบ้านสบวิน หมู่ที่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเหตุผลที่เลือกพื้นที่ดังกล่าวเนื่องจาก ชุมชนบ้านสบวิน ได้มุ่งเน้นการจัดการท่องเที่ยว จนเป็นธุรกิจที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะกิจกรรมการล่องแพ และการขี่ช้าง ซึ่งประชาชนภายในชุมชนเป็นเจ้าของกิจกรรมต่าง ๆ เอง นอกจากนี้ ชุมชนบ้านสบวิน ตั้งอยู่ไม่ห่างไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งระยะทางเพียง 50 กิโลเมตรเท่านั้น ชุมชนบ้านสบวิน และยังเป็นชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างหลากหลาย จึงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก โดยที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาสัมผัสกับธรรมชาติและกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ตลอดปี ไม่ว่าจะเป็น ถ้ำ น้ำตก และวัดขุนวิน ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านเมืองของชุมชนบ้านสบวินเป็นเวลากว่าร้อยปี นอกจากนี้ยัง มีความโดดเด่นในเรื่องของสินค้าที่ระลึก ซึ่งผลิตจากคนภายในชุมชน เช่น เกมส์ที่ผลิตจากไม้ และเรือจำลอง ซึ่งถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ประจำท้องถิ่นอีกด้วย

3.2 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจากการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ภายในชุมชนบ้านสบวิน (2) นักท่องเที่ยว (3) ประชาชนซึ่งประกอบกิจการการท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านสบวิน จำนวน 5 กลุ่มกิจกรรม คือ กลุ่มสมาชิกช้าง, กลุ่มสมาชิกแพ , กลุ่มสมาชิกร้านค้า, กลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์ และกลุ่มสมาชิกโฮทอป รวมไปถึงการแจกแบบสอบถามจำนวน 317 คน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e^2 = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 คำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{1,523}{1 + 1,523(0.05)^2}$$

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 317 \text{ คน}$$

ตาราง 3.1 จำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรที่ให้ศึกษา

กลุ่มประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. ประชาชนบ้านสบวิน	558	116
2. นักท่องเที่ยว	894	186
3. กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว	71	15
รวม	1,523	317

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม

แบบสอบถาม ผู้ศึกษาจะสอบถามประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบ้านสบวิน นักท่องเที่ยว ประชาชนที่ประกอบกิจการการท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านสบวิน จำนวน 317 คน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบการกิจการการท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่

ตำบลแม่วิน ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

การแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยว บ้านสบวินประกอบด้วย ด้านการจัดการ องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วม โดยผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการออกเป็น 3 ระดับ คือ

ตอบน้อยให้	1	คะแนน
ตอบปานกลางให้	2	คะแนน
ตอบมากให้	3	คะแนน

และได้กำหนดระดับการแปลผลแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยว โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{อัตราภาคขั้น} = \frac{\text{ค่าพิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \quad \text{ค่าพิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

จากผลการคำนวณดังกล่าว ได้นำมาเป็นเกณฑ์วัดค่าเฉลี่ยระดับแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

โดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตการแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยโดยยึดหลักเกณฑ์ตามค่าที่ได้จากสูตรคำนวณของระดับชั้น = 0.80 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
ระหว่าง 1.00 - 1.66	เห็นด้วยน้อย
ระหว่าง 1.67 - 2.33	เห็นด้วยปานกลาง
ระหว่าง 2.34 - 3.00	เห็นด้วยมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) ด้านการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว กำหนดคำตอบเป็น 2 กรณี คือ

- ตอบ ใช่ กรณีผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าคำถามนั้นมีข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริง
 ตอบ ไม่ใช่ กรณีผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าคำถามนั้นมีข้อความไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

เกณฑ์ในการให้คะแนน

คำถามถูกนำมาประเมินเป็นระดับการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยประเมินจากคะแนนของคำตอบ คือ

ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามข้อนั้นถูกต้อง ให้คะแนน 1 คะแนน

ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามข้อนั้นไม่ถูกต้อง ให้คะแนน 0 คะแนน

คะแนนที่ได้ถูกนำไปประเมินเป็นการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว 2 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการรับรู้
10.6 – 21.00	ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
1.00 – 10.5	ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงลบ

3.3.2 แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มบ้านสบวิน ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยกับแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยกับแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวระดับมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยกับแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยกับแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวน้อย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวน้อยที่สุด

และได้กำหนดระดับการแปลผลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มบ้านสบวิน โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

โดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตการแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ตามค่าที่ได้จากสูตรคำนวณของระดับชั้น = 0.80 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
ระหว่าง 1.00 – 1.80	มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระดับน้อยที่สุด
ระหว่าง 1.81 – 2.60	มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระดับน้อย
ระหว่าง 2.61 – 3.40	มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง
ระหว่าง 3.41 – 4.20	มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระดับมาก
ระหว่าง 4.21 – 5.00	มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแจ้งขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลนำเสนอผู้นำชุมชน และประชาชนในบ้านสบวินด้วยตนเอง

3.4.2 ส่งแบบสอบถามประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ภายในชุมชนบ้านสบวินนักท่องเที่ยวประชาชนซึ่งประกอบกิจการการท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านสบวิน จำนวน 5 กลุ่มกิจกรรม คือ กลุ่มสมาชิกข้าง กลุ่มสมาชิกแพ กลุ่มสมาชิกร้านค้า กลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์ และ กลุ่มสมาชิกโอท็อป ที่ใช้ในการศึกษาดูด้วยตนเองพร้อมรวบรวมเพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน สถิติที่เลือกใช้คือค่า Kolmogorov Smirnov One-Sample Test (Goodness-of-fit) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ

กลุ่มที่ 1 ประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสบวิน จำนวน 116 คน

กลุ่มที่ 2 นักท่องเที่ยว จำนวน 186 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว 15 คน

โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 317 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 317 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ผู้ศึกษานำมาตรวจสอบความถูกต้องและนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า Kolmogorov Smirnov One-Sample Test (Goodness-of-fit) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สำหรับประเด็นคำถามข้อคิดเห็นและบทสรุป ผู้ศึกษานำเสนอในลักษณะเชิงพรรณนา บรรยาย และสรุปเป็นประเด็น ผลการศึกษานำเสนอ ดังนี้

4.1 ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วิน

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.2 การแสดงการมีบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

4.1.3 การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว

4.2 ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มบ้านสบวิน

4.3 ข้อมูลจากผู้ประกอบการในพื้นที่ตำบลแม่วิน

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3.2 การแสดงการมีบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

4.3.3 การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว

4.4 การทดสอบสมมติฐาน

4.1 ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วิน

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของประชาชนบ้านสบวิน จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	42	36.2
หญิง	74	63.8
รวม	116	100

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.8 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.20

ตาราง 4.2 จำนวน และร้อยละของประชาชนบ้านสบวิน จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
10 – 19 ปี	17	14.7
20 – 29 ปี	38	32.8
30 – 39 ปี	39	33.6
40 – 49 ปี	18	15.5
50 ปีขึ้นไป	4	3.4
รวม	116	100

จากตาราง 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี ร้อยละ 33.6 รองลงมาคือ 20 – 29 ปี ร้อยละ 32.8 และอยู่ระหว่าง 40-49 ปี ร้อยละ 15.5 อายุระหว่าง 10-19 ปี ร้อยละ 14.7 และอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.4 ตามลำดับ

ตาราง 4.3 จำนวนและร้อยละของประชาชนบ้านสบวิน จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	54	46.6
สมรส	49	42.2
หย่าร้าง	6	5.2
ม่าย	7	6.0
รวม	116	100

จากตาราง 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 46.6 รองลงมาคือสมรส ร้อยละ 42.2 ม่าย ร้อยละ 6.00 และหย่าร้าง ร้อยละ 5.2 ตามลำดับ

ตาราง 4.4 จำนวนและร้อยละประชาชนบ้านสบวิน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 4	12	10.3
ประถมศึกษาปีที่ 6	7	6.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	10.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	32	27.6
อนุปริญญาเทียบเท่า	12	10.3
ปริญญาตรี	38	32.8
ปริญญาโท	3	2.6
รวม	116	100

จากตาราง 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จบการศึกษา ปริญญาตรี ร้อยละ 32.80 มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 27.60 และมัธยมศึกษาตอนต้นมีร้อยละเท่ากับอนุปริญญาเทียบเท่า ประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 10.30 ประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 6 และปริญญาโท ร้อยละ 2.6 ตามลำดับ

4.1.2 การแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

การแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน ประกอบด้วย ด้านการจัดการ ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วม ดังนี้

ตาราง 4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

ประเด็น	ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว			ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่า
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)			
ด้านการจัดการ						
1. ภายในชุมชนบ้านสบวิน มีการจัดการด้านความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว	62 (53.4)	52 (44.8)	2 (1.7)	2.52	0.535	มาก
2. มีกฎระเบียบในชุมชนร่วมกันปฏิบัติ	62 (53.4)	53 (45.7)	1 (0.9)	2.53	0.519	มาก
3. ภายในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง	63 (54.3)	46 (39.7)	7 (6.0)	2.48	2.48	มาก
4. ชุมชนบ้านสบวิน มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	56 (48.3)	55 (47.4)	5 (4.3)	2.44	2.44	มาก
องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว						
1. มีกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน	49 (42.2)	62 (53.4)	5 (4.3)	2.38	0.570	มาก
2. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวินอย่างต่อเนื่อง	55 (47.4)	60 (51.7)	1 (0.9)	2.47	0.518	มาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ประเด็น	ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว			ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่า
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)			
3. มีกิจกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านสบวิน ทำให้นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่น	56 (48.3)	54 (46.6)	6 (5.2)	2.43	0.593	มาก
4. มีการสาธิตกระบวนการขั้นตอนผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อป ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้	58 (50.0)	55 (47.4)	3 (2.6)	2.47	0.551	มาก
ด้านการมีส่วนร่วม						
1. ชุมชนให้การยอมรับและสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในชุมชน	68 (58.6)	47 (40.5)	1 (0.9)	2.58	0.513	มาก
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวบ้านสบวิน ในการคิด วางแผนและเรียนรู้ร่วมกัน	60 (51.7)	54 (46.6)	2 (1.7)	2.50	0.536	มาก
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่	62 (53.4)	53 (45.7)	1 (0.9)	2.52	0.534	มาก
4. ชุมชนบ้านสบวินได้รับผลประโยชน์ร่วมกันในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	59 (50.9)	55 (47.4)	2 (1.7)	2.49	0.536	มาก

ตาราง 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ด้านการจัดการ

- ภายในชุมชนบ้านสบวินมีการจัดการด้านความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพสูง คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.8 หรือมีศักยภาพมาก และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.7 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52

- มีกฎระเบียบในชุมชนร่วมกันปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.7 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.0 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53
- ภายในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ ด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.7 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.0 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.48
- ชุมชนบ้านสบวิน มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสำหรับบริการนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.4 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.3 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.44

ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว

- มีกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 42.2 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.3 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.38
- มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวินอย่างต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 47.4 และมีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 0.9 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.47
- มีกิจกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของชุมชนบ้านสบวิน ทำให้แก่นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพสูง คิดเป็นร้อยละ 48.3รองลงมามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.6 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.2 หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.43
- มีการสาธิตกระบวนการขั้นตอนผลิตภัณฑ์สินค้า โอท็อปให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้ ต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.4 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.6 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.47

ด้านการมีส่วนร่วม

- ชุมชนให้การยอมรับ สนับสนุนและส่งเสริมการเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 58.6 รองลงมามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.5 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.9 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวบ้านสบวินในการคิด วางแผนและเรียนรู้ร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 51.7

รองลงมามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.6 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.7 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.50

- ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสำคัญมาก คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.7 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.9 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.53

- ชุมชนบ้านสบวินได้รับผลประโยชน์ร่วมกันในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสำคัญมาก คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.4 และมีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.7 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.49

4.1.3 การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม

ตาราง 4.6 จำนวน และร้อยละการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)
ด้านเศรษฐกิจ		
1. การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น	113 (97.4)	3 (2.6)
2. เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้าไปจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น	108 (95.7)	8 (6.9)
3. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นการผลิตด้านอื่นๆของชุมชนท้องถิ่น	109 (94.0)	5 (4.3)
4. การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการสร้างรายได้ตามฤดูกาลแก่ชุมชนท้องถิ่นทำให้ชุมชนมีรายได้ไม่สม่ำเสมอขึ้นอยู่กับช่วงการท่องเที่ยว	105 (90.5)	11 (9.5)
5. การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาส่วนแบ่งทางผลประโยชน์ ที่ควรได้รับของชุมชนท้องถิ่นน้อยลง เกิดจากการเข้ามาแบ่งผลประโยชน์ของบุคคลภายนอกมาประกอบกิจการแข่งกับชุมชนในท้องถิ่น	72 (62.1)	44 (37.9)

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ข้อความ	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)
6. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบภายในชุมชน ท้องถิ่น เช่น ค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสียและขยะมูลฝอย	100 (86.2)	16 (13.8)
ด้านสังคม		
1. การท่องเที่ยวให้ลักษณะ / ชนิดอาหารที่บริโภคประจำวันมีหลากหลาย ยิ่งขึ้น	108 (93.1)	8 (6.9)
2. การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนของท่านตระหนักและอนุรักษ์การแต่งกาย ตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม	93 (80.2)	23 (19.8)
3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาความผูกพันทางครอบครัว ลดน้อยลง	73 (62.9)	43 (37.1)
4. เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการอพยพถิ่นฐานเข้า มาจึงสร้างปัญหาต่างๆภายในชุมชนท้องถิ่น	86 (74.1)	30 (25.9)
5. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดวัฒนธรรม การกินอาหารที่เปลี่ยนแปลงไป ในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม	91 (78.4)	25 (21.6)
6. การท่องเที่ยวท่านมีการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันมาก ขึ้น	93 (80.2)	23 (19.8)
ด้านสิ่งแวดล้อม		
1. การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็น ทรัพยากรธรรมชาติจึงช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ของสิ่งแวดล้อมในชุมชน	105 (90.5)	11 (9.5)
2. การท่องเที่ยวช่วยฟื้นฟูและเสริมสร้างคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชน ท้องถิ่น	107 (92.2)	7 (6.0)
3. การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดการร่วมมือร่วมใจพัฒนาและ ปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เช่น ช่วยกันรักษาความสะอาด ช่วยกันปลูกต้นไม้	108 (93.1)	8 (6.9)

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ข้อความ	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)
4. การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและ มลภาวะในชุมชน เช่น ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหา มลภาวะทางเสียง	83 (71.6)	33 (28.4)
5. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทรุดตัวของทรัพยากรดินในชุมชน ท้องถิ่น	82 (70.7)	32 (27.6)
ด้านวัฒนธรรม		
1. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความรักความหวงแหน และความภาคภูมิใจของวัฒนธรรมแก่ชุมชนท้องถิ่น	106 (91.4)	10 (8.6)
2. การท่องเที่ยวมีการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งกันและ กันระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว	97 (83.6)	19 (16.4)
3. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลาย จากนักท่องเที่ยว	113 (97.4)	3 (2.6)
4. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทำลายศิลปวัตถุของชุมชนท้องถิ่นโดย การรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักท่องเที่ยวเอง	91 (78.4)	25 (21.6)

จากตาราง 4.6 พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วิน มีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบ
จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

ด้านเศรษฐกิจ

- การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้สู่
ชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 97.4 และเห็น
ว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 2.6 หรือการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการ
ท่องเที่ยวเชิงบวก

- เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้าไปจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของ
ชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 93.1 และเห็น
ว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 6.9 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการ
ท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นการผลิตด้านอื่นๆของชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 94.0 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 4.3 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
- การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการสร้างรายได้ตามฤดูกาลแก่ชุมชนท้องถิ่นทำให้ชุมชนมีรายได้ไม่สม่ำเสมอขึ้นอยู่กับช่วงการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 90.5 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 9.5 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
- การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาส่วนแบ่งทางผลประโยชน์ ที่ควรได้รับของชุมชนท้องถิ่นน้อยลง เกิดจากการเข้ามาแบ่งผลประโยชน์ของบุคคลภายนอกมาประกอบกิจการแข่งกับชุมชนใน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 62.1 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 37.9 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบภายในชุมชนท้องถิ่น เช่น ค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสียและขยะมูลฝอย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 86.2 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 13.8 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

ด้านสังคม

- การท่องเที่ยวให้ลักษณะ / ชนิดอาหารที่บริโภคประจำวันมีหลากหลายยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 93.1 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 6.9 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
- การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนของท่านตระหนักและอนุรักษ์การแต่งกายตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 80.2 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 19.8 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
- การส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาความผูกพันทางครอบครัวลดน้อยลง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 62.9 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 37.1 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดวัฒนธรรม การกินอาหารที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 78.4 และเห็นว่า

ไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 21.6 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการอพยพถิ่นฐานเข้ามาจึงสร้างปัญหาต่างๆภายในชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 74.1 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 25.9 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวทำนมีการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันมากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 80.2 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 19.8 หรือเห็นมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

ด้านสิ่งแวดล้อม

- การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ จึงช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 90.5 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 9.5 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวช่วยฟื้นฟูและเสริมสร้างคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 92.2 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 6.0 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความร่วมมือร่วมใจพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เช่น ช่วยกันรักษาความสะอาด ช่วยกันปลูกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 93.1 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 6.9 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและมลภาวะในชุมชน เช่น ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหามลภาวะทางเสียง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 71.6 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 28.4 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตตัวของทรัพยากรดินในชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 70.7 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 27.6 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

ด้านวัฒนธรรม

- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความรักความหวงแหนและความภาคภูมิใจของวัฒนธรรมแก่ชุมชนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 91.4 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 8.6 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
- การท่องเที่ยวมีการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งกันและกันระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 83.6 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 16.4 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
- การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายจากนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 97.4 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 2.6 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก
- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทำลายศิลปวัตถุของชุมชนท้องถิ่น โดยการเรียนรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 78.4 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 21.6 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

4.2 ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	79	42.5
หญิง	107	57.5
รวม	186	100

จากตาราง 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.5 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.5

ตาราง 4.8 จำนวนและร้อยละกลุ่มนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1 – 20 ปี	26	14.0
21 – 30 ปี	38	20.4
31 – 40 ปี	70	37.6
41 – 50 ปี	40	21.5
51 – 60 ปี	12	6.5
รวม	186	100

จากตาราง 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ ระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาคือ ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.5 อายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.4 ระหว่าง 10 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.0 และ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.5 ตามลำดับ

ตาราง 4.9 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวจำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	52	28.0
สมรส	112	60.2
หย่าร้าง	7	3.8
ม่าย	14	7.5
รวม	186	100

จากตาราง 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมาคือมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 28.0 มีสถานภาพม่าย คิดเป็นร้อยละ 7.5 และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

ตาราง 4.10 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวกำเนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	4	2.2
จบประถมศึกษาปีที่ 4	14	7.5
ประถมศึกษาปีที่ 6	19	10.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	17	9.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	24	12.9
อนุปริญญา/เทียบเท่า	37	19.9
ปริญญาตรี	56	30.1
สูงกว่าปริญญาตรี	15	8.1
รวม	186	100

จากตาราง 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวกำเนกส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 30.1 รองลงมาคืออนุปริญญาตรี/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 19.9 ประมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 12.9 ประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 10.2 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 9.1 สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8.1 คิดเป็นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 7.5 และไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

4.2.2 แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวบ้านสบวิน ประกอบด้วย ด้านการบริการ ด้านสถานที่ และด้านความปลอดภัย ดังนี้

ตาราง 4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางการจัดการ	ระดับความคิดเห็น					คะแนน ค่าเฉลี่ย	S.D.
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มช่าง							
ด้านการบริการ							
1. นักท่องเที่ยวได้รับ คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติ ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการขี่ ช้างมากน้อยเพียงใด	37 (19.9)	89 (47.8)	57 (30.6)	3 (1.6)	-	3.86	0.74
2. จำนวนช้างเพียงพอต่อ จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้ บริการหรือไม่มากน้อยเพียงใด	10 (5.4)	107 (57.5)	59 (31.7)	10 (5.4)	-	3.63	0.67
3. ขั้นตอนในการจองกิจกรรม การขี่ช้างมีความสะดวก รวดเร็วต่อนักท่องเที่ยว	17 (9.1)	123 (66.1)	45 (24.2)	1 (0.5)	-	3.84	0.57
4. การจัดการกิจกรรมการขี่ช้างมี ความเหมาะสม	12 (6.5)	105 (56.5)	65 (34.9)	4 (2.2)	-	3.67	0.62
ด้านสถานที่							
1. มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อ จำนวนนักท่องเที่ยว	15 (8.1)	71 (38.2)	82 (44.1)	16 (8.6)	2 (1.10)	3.44	0.80
2. มีบริการบริการห้องน้ำ/ห้อง สุขาที่สะอาด/เพียงพอ/ สะดวก ต่อการใช้งาน	16 (8.6)	67 (36.0)	80 (43.0)	20 (10.8)	3 (1.60)	3.39	0.85

ตาราง 4.11 (ต่อ)

แนวทางการจัดการ	ระดับความคิดเห็น					คะแนน ค่าเฉลี่ย	S.D.
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
3. เส้นทางในการชี้แจงมีจุด แวะชมที่น่าสนใจมาก	16 (8.6)	82 (44.1)	73 (39.2)	15 (8.1)	-	3.53	0.76
ด้านความปลอดภัย							
1. มีการรักษาความปลอดภัย ทางด้านทรัพย์สินของ นักท่องเที่ยว	18 (9.7)	80 (43.0)	76 (40.9)	12 (6.5)	-	3.56	0.75
2. กิจกรรมการชี้แจงมีความ ปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยว	12 (6.5)	80 (43.0)	86 (46.2)	8 (4.3)	-	3.52	0.68
3. ความรู้ชี้แจงมีความชำนาญใน การชี้แจงและควบคุมชี้แจง เป็น อย่างดี	17 (9.1)	94 (50.5)	70 (37.6)	5 (2.7)	-	3.66	0.68
กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มแพ							
ด้านการบริการ							
1. นักท่องเที่ยวได้รับความ สะดวกในการมีรถบริการรับ- ส่งที่ ตามจุดรับส่งเพียงพอ	12 (6.5)	104 (55.9)	66 (35.5)	4 (2.2)	-	3.67	0.63
2. ขั้นตอนในการจองแพ ล่วงหน้ามีความสะดวกต่อ นักท่องเที่ยว	14 (7.5)	91 (48.9)	70 (37.6)	10 (5.4)	1 (0.5)	3.58	0.73
3. การประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวทางด้านกิจกรรมการ ล่องแพของบ้านสบวินให้ นักท่องเที่ยวได้ทราบ	13 (7.0)	103 (55.4)	58 (31.2)	12 (6.5)	-	3.63	0.71
4. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวมีความเหมาะสม	14 (7.5)	92 (49.5)	76 (40.9)	3 (1.6)	1 (0.5)	3.62	0.67

ตาราง (4.11) ต่อ

แนวทางการจัดการ	ระดับความคิดเห็น					คะแนน ค่าเฉลี่ย	S.D
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
5. นักท่องเที่ยวได้รับ คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตนก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม การท่องเที่ยว	13 (7.0)	87 (46.8)	77 (41.4)	8 (4.3)	1 (0.5)	3.55	0.71
ด้านสถานที่							
1. สถานที่รับ-ส่งนักท่องเที่ยว มาถึงจุดลงแพและขึ้นแพมี ความพร้อมเหมาะสมแก่การ ทำกิจกรรมท่องเที่ยว	12 (6.5)	112 (60.2)	56 (30.1)	6 (3.2)	-	3.70	0.63
2. โป๊ะหรือทางลง-ขึ้นจากแพ มีความพร้อมเหมาะสมสำหรับ การทำกิจกรรมท่องเที่ยว	12 (6.5)	93 (50.0)	68 (36.6)	12 (6.5)	1 (0.5)	3.55	0.73
3. แม่น้ำและสองฝั่งแม่น้ำเป็น สถานที่ที่มีความพร้อมและ เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว	19 (10.2)	72 (38.7)	88 (47.3)	7 (3.8)	-	3.55	0.72
ด้านความปลอดภัย							
1. คนต่อแพมีความชำนาญใน การต่อแพมากน้อยเพียงใด	10 (5.4)	103 (55.4)	66 (35.5)	7 (3.8)	-	3.62	0.64
2. อุปกรณ์ด้านความปลอดภัย เช่น ชูชีพ ความมั่นคงของแพ	22 (11.8)	66 (35.5)	84 (45.2)	13 (7.0)	-	3.51	0.83
กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มโฮมสเตย์							
ด้านการบริการ							
1. มีระบบการจองล่วงหน้า และลงทะเบียนเพื่อทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว	13 (7.0)	86 (46.2)	81 (43.5)	5 (2.7)	1 (0.5)	3.56	0.68

ตาราง 4.11 (ต่อ)

แนวทางการจัดการ	ระดับความคิดเห็น					คะแนน ค่าเฉลี่ย	S.D
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
2. มีรายละเอียดเกี่ยวกับ ค่าธรรมเนียมและบริการข้อมูล ให้กับนักท่องเที่ยว	14 (7.5)	92 (49.5)	70 (37.6)	10 (5.4)	-	3.59	0.70
3. มีข้อมูลกิจกรรมการ ท่องเที่ยวอย่างละเอียดให้กับ นักท่องเที่ยวเลือก	16 (8.6)	82 (44.1)	76 (40.9)	11 (5.9)	1 (0.5)	3.54	0.75
ด้านสถานที่							
1. โครงสร้างบ้านพักมีความมั่ง คั่ง แข็งแรง เหมาะสมแก่การ พัก	19 (10.2)	89 (47.8)	73 (39.2)	5 (2.7)	-	3.66	0.69
2. บ้านพักมีอากาศถ่ายเทได้ สะดวกและแสงสว่างส่องถึง กัน ไม่มีกลิ่นอับหลังคา	22 (11.8)	72 (38.7)	86 (46.2)	5 (2.7)	1 (0.5)	3.59	0.75
3. มีห้องอาบน้ำและส้วมที่ สะอาด	19 (10.2)	81 (43.5)	79 (42.5)	6 (3.2)	-	3.61	0.71
4. มีการกำจัดแมลงที่เป็น อันตรายต่อสุขภาพอยู่เสมอ โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน	14 (7.5)	75 (40.3)	80 (43.0)	17 (9.1)	-	3.46	0.76
5. มีการดูแลสภาพแวดล้อม บริเวณบ้านพักสะอาดสวยงาม	11 (5.9)	99 (53.2)	63 (33.9)	11 (5.9)	2 (1.1)	3.57	0.74
ด้านความปลอดภัย							
1. มีการจัดเวรยามดูแลความ ปลอดภัย	15 (8.1)	80 (43.0)	71 (38.2)	17 (9.1)	3 (1.6)	3.47	0.83
2. มีเครื่องมือและวิธีการสื่อสาร กับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย หรือเจ็บป่วย หรือต้องการความ ช่วยเหลือทุกๆ ด้าน	15 (8.1)	63 (33.9)	95 (51.1)	11 (5.9)	2 (1.1)	3.42	0.76

ตาราง 4.11 (ต่อ)

แนวทางการจัดการ	ระดับความคิดเห็น					คะแนน ค่าเฉลี่ย	S.D
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
3. มีการเตรียมความพร้อม เกี่ยวกับการปฐมพยาบาล เบื้องต้น	11 (5.9)	78 (41.9)	86 (46.2)	8 (4.3)	3 (1.6)	3.46	0.74
4. มีการดักเตือนนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สิน และเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับ ยาในกรณีที่นักท่องเที่ยวมีโรค ประจำตัว	14 (7.5)	80 (43.0)	85 (45.7)	7 (3.8)	-	3.54	0.69
5. มีการดูแลและซ่อมแซมสิ่ง ต่างๆในที่พักเพื่อความปลอดภัย อยู่เสมอ	16 (8.6)	73 (39.2)	84 (45.2)	13 (7.0)	-	3.49	0.75
กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มร้านค้า							
ด้านบริการ							
1. ความกระตือรือร้นในการ ต้อนรับ นักท่องเที่ยว	11 (5.9)	100 (53.8)	70 (37.6)	4 (2.2)	-	3.64	0.62
2. การมีจิตใจให้บริการที่ดีของ ผู้ให้บริการ	15 (8.1)	84 (45.2)	79 (42.5)	7 (3.8)	1 (0.5)	3.56	0.71
3. ความมีอัธยาศัยไมตรีที่มีต่อ นักท่องเที่ยว	12 (6.5)	94 (50.5)	76 (40.9)	4 (2.2)	-	3.61	0.64
ด้านสถานที่							
1. มีโต๊ะเก้าอี้เพียงพอต่อความ ต้องการของนักท่องเที่ยว	11 (5.9)	97 (52.2)	69 (37.1)	8 (4.3)	-	3.60	0.66
2. มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อ จำนวนนักท่องเที่ยว	11 (5.9)	85 (45.7)	72 (38.7)	16 (8.6)	1 (0.5)	3.48	0.76

ตาราง 4.11 (ต่อ)

แนวทางการจัดการ	ระดับความคิดเห็น					คะแนน ค่าเฉลี่ย	S.D
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
3. มีการบริการห้องน้ำ-ห้อง สุขาที่สะอาด/เพียงพอ/สะดวก ต่อการใช้งาน	9 (4.8)	78 (41.9)	79 (42.5)	18 (9.7)	1 (0.5)	3.41	0.75
ด้านความปลอดภัย	17	99	66	4	-	3.69	0.66
1. ความสด สะอาดของอาหาร	(9.1)	(53.2)	(35.5)	(2.2)			
2. ความสะอาดของภาชนะ	16 (8.6)	104 (55.9)	58 (31.2)	7 (3.8)	1 (0.5)	3.68	0.70
3. ห้องครัวถูกสุขลักษณะที่ดี	14 (7.5)	75 (40.3)	83 (44.6)	12 (6.5)	2 (1.1)	3.47	0.77
กิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มสมาชิกโอท็อป							
ด้านบริการ							
1. มีสินค้าตอบสนองความ ต้องการของนักท่องเที่ยว หลากหลายชนิด	11 (5.9)	86 (46.2)	76 (40.9)	12 (6.5)	1 (0.5)	3.51	0.73
2. คุณภาพของสินค้าเหมาะสม กับราคา	13 (7.0)	57 (30.6)	100 (53.8)	16 (8.6)	-	3.36	0.73
3. มีการบริการสาธิตขั้นตอน การประกอบการทำสินค้าให้ นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้	12 (6.5)	76 (40.9)	88 (47.3)	9 (4.8)	1 (0.5)	3.48	0.71
ด้านสถานที่							
1. มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อ จำนวนนักท่องเที่ยว	17 (9.1)	71 (38.2)	82 (44.1)	16 (8.6)	-	3.48	0.78
2. มีการบริการห้องน้ำ-ห้อง สุขาที่สะอาด / เพียงพอ / สะดวกต่อการใช้งาน	16 (8.6)	79 (42.5)	78 (41.9)	12 (6.5)	-	3.52	0.76

ตาราง 4.11 (ต่อ)

แนวทางการจัดการ	ระดับความคิดเห็น					คะแนน ค่าเฉลี่ย	S.D
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
ด้านความปลอดภัย	13	91	69	13	-	3.56	0.72
1.ความสด สะอาดของอาหาร	(7.0)	(48.9)	(37.1)	(7.0)			

จากตาราง 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวกลุ่มบ้านสบวิน ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1) กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง

ด้านการบริการ

- นักท่องเที่ยวได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการขี่ช้างอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 30.6 มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.9 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.6

- จำนวนช้างเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 31.70 มากที่สุดและน้อยมีค่าร้อยละเท่ากัน 5.4

- ขั้นตอนในการจองกิจกรรมการขี่ช้างมีความสะดวกเร็วต่อนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 66.1 รองลงมา มีระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 24.2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.1 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.5

- การจัดการกิจกรรมการขี่ช้างมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 34.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.5 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.2

ด้านสถานที่

- มีสถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากคิด เป็นร้อยละ 38.2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.1 น้อย คิดเป็นร้อยละ 8.6 และ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

- มีการบริการห้องน้ำ – ห้องสุขาที่สะอาด / เพียงพอ / สะดวกต่อการใช้งาน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 36.0 น้อย คิดเป็นร้อยละ 10.8 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.6 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.6

- เส้นทางในการซื้อข้างมีจุดแวะชมที่น่าสนใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 39.2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.6 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.1

ด้านความปลอดภัย

- มีการรักษาความปลอดภัยทางด้านทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 40.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.5

- กิจกรรมการซื้อข้างมีความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 43.0 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.5 และน้อยคิดเป็นร้อยละ 4.3

- ความรู้ข้างมีความชำนาญในการซื้อข้างและควบคุมข้างเป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 37.6 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.1 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.70

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มแพ

ด้านบริการ

- นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการมีรถบริการรับ – ส่งที่ตามจุดรับส่งเพียงพอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 35.5 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.5 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.2

- ขั้นตอนในการจอดแพล่วงหน้ามีความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 48.9 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 37.6 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 น้อย คิดเป็นร้อยละ 5.49 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50

- การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางด้านกิจกรรมการล่องแพของบ้านสบวินให้ นักท่องเที่ยวได้ทราบอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก

คิดเป็นร้อยละ 55.40 รองลงมา มีระดับความคิดเป็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 31.2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.0 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.5

- ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมา มีระดับความคิดเป็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 40.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 น้อย คิดเป็นร้อยละ 1.60 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

- นักท่องเที่ยวได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการล่องแพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมา มีระดับความคิดเป็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 41.4 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.0 น้อย คิดเป็นร้อยละ 4.3 และน้อยที่สุด

ด้านสถานที่

- สถานที่รับ – ส่งนักท่องเที่ยวมาถึงจุดลงและขึ้นแพมีความพร้อมเหมาะสมแก่การทำกิจกรรมแพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา มีระดับความคิดเป็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 30.1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.5 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.2

- ไปหรือทางลง-ขึ้นจากแพมีความพร้อมเหมาะสมสำหรับการทำกิจกรรมล่องแพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีระดับความคิดเป็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 36.6 มากที่สุดและน้อยมีค่าร้อยละเท่ากันคือ 6.5 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

- แม่น้ำและสองฝั่งแม่น้ำเป็นสถานที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมแก่การล่องแพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 38.7 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.2 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.8

ด้านความปลอดภัย

- คนล่องแพมีความชำนาญในการล่องแพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 55.4 รองลงมา มีระดับความคิดเป็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 35.5 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.4 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.8

- อุปกรณ์ด้านความปลอดภัยเช่น เสื้อชูชีพ ความมั่นคงของแพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา มีระดับความคิดเป็นมากคิดเป็นร้อยละ 35.5 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.8 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.0

- มีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 37.6 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.4

- มีข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวเลือกอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 40.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.6 น้อย คิดเป็นร้อยละ 5.9 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

3) กิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มโฮมสเตย์

ด้านการบริการ

- มีระบบการจองล่วงหน้าและลงทะเบียนเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 43.5 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.0 น้อย คิดเป็นร้อยละ 2.7 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

- มีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 37.6 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.4

- มีข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวเลือก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 40.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.6 น้อย คิดเป็นร้อยละ 5.9 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านสถานที่

- โครงสร้างบ้านพักมีความมั่นคงแข็งแรง เหมาะสมแก่การพักอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 47.80 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 39.2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.2 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.7

- บ้านพักมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและแสงสว่างส่องถึงกัน ไม่มีกลิ่นอับหลังคาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 38.7 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.8 น้อย คิดเป็นร้อยละ 2.7 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50

- มีห้องอาบน้ำและส่วนที่สะอาดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 42.5 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.2 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.2

- มีการกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอยู่เสมอโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 40.3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.1

- มีการดูแลสุขภาพแวดล้อมบริเวณบ้านพักสะอาดสวยงามอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 33.90 มากที่สุดและน้อยมีค่าร้อยละเท่ากัน คิดเป็น ร้อยละ 5.9 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.6

ด้านความปลอดภัย

- มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 38.2 น้อย คิดเป็นร้อยละ 9.1 และมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.1

- มีเครื่องมือและวิธีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้ายหรือเจ็บป่วย หรือต้องการความช่วยเหลือต่างๆ ด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากเป็นคิดเป็นร้อยละ 33.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.1 น้อย คิดเป็นร้อยละ 5.9 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.10

- มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากเป็นคิดเป็นร้อยละ 41.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.9 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.3

- มีการตักเตือนนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สินและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับยาในกรณีที่นักท่องเที่ยวมีโรคประจำตัวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมาก เป็นคิดเป็นร้อยละ 43.0 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.8

- มีการดูแลและซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างต่างๆ ในที่พักเพื่อความปลอดภัยอยู่เสมออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 โดย กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 39.2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.6 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.0

4) กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มร้านค้า

ด้านบริการ

- ความกระตือรือร้นในการต้อนรับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 37.6 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.9 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.2

- การมีจิตใจให้บริการที่ดีของผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 42.5 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.1 น้อย คิดเป็นร้อยละ 3.80 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50

- ความมีอัธยาศัยไมตรีที่มีต่อนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 40.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.5 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.2

ด้านสถานที่

- มิได้สะอาดเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 โดย กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 52.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 37.1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.9 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.3

- มีสถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 38.70 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.9 น้อย คิดเป็นร้อยละ 8.6 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

- มีการบริการห้องน้ำ – ห้องสุขา ที่สะอาด / เพียงพอ / สะดวกต่อการใช้งานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากเป็นร้อยละ 41.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.8 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.7 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านความปลอดภัย

- ความสด สะอาดของอาหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 35.5 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.1 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.2

- ความสะอาดของภาชนะอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 55.9รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 31.2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.6 น้อย คิดเป็นร้อยละ 3.8 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50

5) กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มโอท็อป

ด้านบริการ

- มีสินค้าตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวหลากหลายชนิดอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.9 มาก คิดเป็นร้อยละ 5.9 น้อย คิดเป็นร้อยละ 6.5 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50 หรือมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวด้านบริการ ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

- คุณภาพของสินค้าเหมาะสมกับราคาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.80 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมากเป็นคิดเป็นร้อยละ 30.6 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.0 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.6

- มีการบริการสาธิตขั้นตอนการประกอบการทำสินค้าให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมาก เป็นคิดเป็นร้อยละ 40.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.5 น้อย คิดเป็นร้อยละ 4.8 และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านสถานที่

- มีสถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นมาก เป็นคิดเป็นร้อยละ 38.2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.1 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.6

- มีการบริการห้องน้ำ – ห้องสุขาที่สะอาด / เพียงพอ / สะอาดต่อการใช้งานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 41.9 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.60 และน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.5

- ความสด สะอาดของอาหารอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 48.90 รองลงมา มีระดับความคิดเห็นปานกลางคิดเป็นร้อยละ 37.0 มากที่สุดและน้อยมีค่าเท่ากันคิดเป็น ร้อยละ 7.0

4.3 ข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยว

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.12 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	8	53.3
หญิง	7	46.7
รวม	15	100

จากตาราง 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.3 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 46.7

ตาราง 4.13 จำนวน และร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
10 – 19 ปี	1	6.7
20 – 29 ปี	5	33.3
30 – 39 ปี	6	40.0
40 – 49 ปี	2	13.3
50 ปี ขึ้นไป	1	6.7
รวม	15	100

จากตาราง 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ 20 – 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3 และอยู่ระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.3 อายุระหว่าง 10-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.7 อายุ 50 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

ตาราง 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	10	66.7
สมรส	5	33.3
หย่าร้าง	0	0
ม่าย	0	0
รวม	15	100

จากตาราง 4.14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ สมรส คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตาราง 4.15 จำนวนและร้อยละผู้ประกอบการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 4	1	6.7
ประถมศึกษาปีที่ 6	0	0
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	26.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	13.3
อนุปริญญาเทียบเท่า	0	0
ปริญญาตรี	7	46.7
ปริญญาโท	1	6.7
รวม	15	100

จากตาราง 4.15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จบการศึกษา ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.7 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 26.7 และมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 13.3 และประถมศึกษาปีที่ 4 และปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

ตาราง 4.16 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตาม ระยะเวลาประกอบกิจการ

ระยะเวลาประกอบกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
1 – 5 ปี	6	40.0
6 – 10 ปี	3	20.0
11 – 15 ปี	3	20.0
16 – 20 ปี	2	13.3
มากกว่า 21 ปี	1	6.7
รวม	15	100

จากตาราง 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบกิจการนาน 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา อายุระหว่าง 6 -10 ปี และ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.0 อายุระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.3 และมากกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

ตาราง 4.17 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามรายได้จากการประกอบกิจการท่องเที่ยว

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	4	26.7
5,001 – 10,000 บาท	3	20.0
10,001 – 15,000 บาท	2	13.3
15,001 – 20,000 บาท	4	26.7
มากกว่า 20,000 บาท	2	13.3
รวม	15	100

จากตาราง 4.17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้จากการประกอบกิจการท่องเที่ยวต่ำกว่า 5,000 บาทและ 15,001-20,000 คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมาคือรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.0 มากกว่า 20,000 บาท และรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 คิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ

ตาราง 4.18 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตาม ผู้ประกอบการกิจกรรมการท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มสมาชิกช่าง	4	26.7
กลุ่มสมาชิกแพ	3	20.0
กลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์	2	13.3
กลุ่มสมาชิกร้านค้า	4	26.7
กลุ่มสมาชิกโฮทอป	2	13.3
รวม	15	100

จากตาราง 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสมาชิกช่างและกลุ่มสมาชิกร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมาเป็นกลุ่มสมาชิกแพ คิดเป็นร้อยละ 20.0 และเป็นกลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์และกลุ่มสมาชิกโฮทอป คิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ

4.3.2 การแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

การแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน ประกอบด้วย ด้านการจัดการ ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วม

ตาราง 4.19 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

ประเด็น	ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว			ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่า
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)			
ด้านการจัดการ						
1. ภายในชุมชนบ้านสบวิน มีการจัดการด้านความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว	8 (53.3)	7 (46.7)	-	2.53	0.516	มาก
2. มีกฎระเบียบในชุมชนร่วมกันปฏิบัติ	3 (20.0)	12 (80.0)	-	2.20	0.414	ปานกลาง
3. ภายในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง	9 (60.0)	6 (40.0)	-	2.60	0.507	มาก
องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว						
1. มีกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน	9 (60.0)	6 (40.0)	-	2.60	0.507	มาก
2. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวิน อย่างต่อเนื่อง	6 (40.0)	9 (60.0)	-	2.40	0.507	มาก
3. มีกิจกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านสบวิน ทำให้นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่น	5 (33.3)	9 (60.0)	1 (6.7)	2.27	0.594	ปานกลาง
4. มีการสาธิตกระบวนการขั้นตอนผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อป ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้	6 (40.0)	9 (60.0)	-	2.60	.507	มาก

ตาราง 4.19 (ต่อ)

ประเด็น	ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว			ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่า
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)			
ด้านการมีส่วนร่วม						
1. ชุมชนให้การยอมรับและสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในชุมชน	9 (60.0)	6 (40.0)	-	2.60	.506	มาก
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวบ้านสบวิน ใน การคิด วางแผนและเรียนรู้ร่วมกัน	7 (46.7)	8 (53.3)	-	2.47	.516	มาก
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่	7 (46.7)	8 (53.3)	-	2.47	.516	มาก
4. ชุมชนบ้านสบวินได้รับผลประโยชน์ ร่วมกันในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	7 (46.7)	8 (53.3)	-	2.47	.516	มาก

ตาราง 4.1.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ด้านการจัดการ

- ภายในชุมชนบ้านสบวินมีการจัดการด้านความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพสูง คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.7 หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53

- มีกฎระเบียบในชุมชนร่วมกันปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมา มีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 20 หรือมีศักยภาพปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20

- ภายในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ ด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.0 หรือมีศักยภาพสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

- ชุมชนบ้านสบวิน มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.0 หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47

ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว

- มีกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.0 หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60
- มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวิน อย่างต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 40.0 หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40
- มีกิจกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านสบวิน ทำให้แก่นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเห็นว่ามีศักยภาพน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.7 หรือมีศักยภาพปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27
- มีการสาธิตกระบวนการขั้นตอนผลิตภัณฑ์สินค้า โอทอปให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้ ต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 40.0 หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

ด้านการมีส่วนร่วม

- ชุมชนให้การยอมรับ สนับสนุนและส่งเสริมการเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.0หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวบ้านสบวิน ในการคิด วางแผนและเรียนรู้ร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 46.7 หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 46.7 หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47
- ชุมชนบ้านสบวิน ได้รับผลประโยชน์ร่วมกันในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีศักยภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาเห็นว่ามีศักยภาพมาก คิดเป็นร้อยละ 46.7 หรือมีศักยภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47

4.3.3 การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ กิจการท่องเที่ยว

การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการกิจการ
ท่องเที่ยว ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม

ตาราง 4.20 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
ผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)
ด้านเศรษฐกิจ		
1. การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น	15 (100)	-
2. เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้าไปจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น	12 (80.0)	3 (20.0)
3. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นการผลิตด้านอื่นๆของชุมชนท้องถิ่น	12 (80.0)	3 (20.0)
4. การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการสร้างรายได้ตามฤดูกาลแก่ชุมชนท้องถิ่นทำให้ชุมชนมีรายได้ไม่สม่ำเสมอขึ้นอยู่กับช่วงการท่องเที่ยว	13 (86.7)	2 (13.3)
5. การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาส่วนแบ่งทางผลประโยชน์ ที่ควรได้รับของชุมชนท้องถิ่นน้อยลง เกิดจากการเข้ามาแบ่งผลประโยชน์ของบุคคลภายนอกมาประกอบกิจการแข่งกับชุมชนในท้องถิ่น	8 (53.3)	7 (46.7)
6. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบภายในชุมชนท้องถิ่น เช่น ค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสียและขยะมูลฝอย	15 (100.0)	-
ด้านสังคม		
1. การท่องเที่ยวให้ลักษณะ / ชนิดอาหารที่บริโภคประจำวันมีหลากหลายยิ่งขึ้น	12 (80.0)	3 (20.0)
2. การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนของท่านตระหนักและอนุรักษ์การแต่งกายตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม	14 (93.3)	1 (6.7)

ตาราง 4.20 (ต่อ)

การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)
3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาความผูกพันทางครอบครัวลดน้อยลง	11 (73.3)	4 (26.7)
4. เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการอพยพถิ่นฐานเข้ามาจึงสร้างปัญหาต่างๆภายในชุมชนท้องถิ่น	12 (80.0)	3 (20.0)
5. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดวัฒนธรรม การกินอาหารที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม	11 (73.3)	4 (26.7)
6. การท่องเที่ยวท่านมีการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันมากขึ้น	10 (66.7)	5 (33.3)
ด้านสิ่งแวดล้อม		
1. การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติจึงช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ของสิ่งแวดล้อมในชุมชน	14 (93.3)	1 (6.7)
2. การท่องเที่ยวช่วยฟื้นฟูและเสริมสร้างคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น	14 (93.3)	1 (6.7)
3. การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดการร่วมมือร่วมใจพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เช่น ช่วยกันรักษาความสะอาด , ช่วยกันปลูกต้นไม้	12 (80.0)	3 (20.0)
4. การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและมลภาวะในชุมชน เช่น ปัญหาขยะมูลฝอย , ปัญหาอากาศเป็นพิษ , ปัญหามลภาวะทางเสียง	7 (46.7)	8 (53.3)
5. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทรุดตัวของทรัพยากรดินในชุมชนท้องถิ่น	11 (73.3)	4 (26.7)
ด้านวัฒนธรรม		
1. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความรักความหวงแหนและความภาคภูมิใจของวัฒนธรรมแก่ชุมชนท้องถิ่น	15 (100)	-
2. การท่องเที่ยวมีการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งกันและกันระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว	9 (60.0)	6 (40.0)

ตาราง 4.20 (ต่อ)

การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)
3. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายจากนักท่องเที่ยว	15 (100)	-
4. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทำลายศิลปวัตถุของชุมชนท้องถิ่น โดยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักท่องเที่ยวเอง	15 (100)	-

จากตาราง 4.20 พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วิน มีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

ด้านเศรษฐกิจ

- การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 100.0 หรือเห็นมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้าไปจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 20.0 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นการผลิตด้านอื่นๆของชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 20.0 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการสร้างรายได้ตามฤดูกาลแก่ชุมชนท้องถิ่นทำให้ชุมชนมีรายได้ไม่สม่ำเสมอขึ้นอยู่กับช่วงการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 86.7 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 13.3 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาส่วนแบ่งทางผลประโยชน์ ที่ควรได้รับของชุมชนท้องถิ่นน้อยลง เกิดจากการเข้ามาแบ่งผลประโยชน์ของบุคคลภายนอกมาประกอบกิจการแข่งกับชุมชนในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 53.3 และเห็นว่า

ไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 46.7 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบภายในชุมชนท้องถิ่น เช่น ค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสียและขยะมูลฝอย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 100 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

ด้านสังคม

- การท่องเที่ยวให้ลักษณะ / ชนิดอาหารที่บริโภคประจำวันมีหลากหลายยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 20.0 หรือ มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนของท่านตระหนักและอนุรักษ์การแต่งกายตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 93.3 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 6.7 หรือ มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาความผูกพันทางครอบครัวลดน้อยลง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 73.3 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 26.7 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดวัฒนธรรม การกินอาหารที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 20.0 หรือ มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการอพยพถิ่นฐานเข้ามาจึงสร้างปัญหาต่างๆภายในชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 73.3 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 26.7 หรือ มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวท่านมีการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 66.7 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 33.3 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

ด้านสิ่งแวดล้อม

- การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ จึงช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า

ใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 93.3 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 6.7 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวช่วยฟื้นฟูและเสริมสร้างคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 93.3 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 6.7 หรือ มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความร่วมมือร่วมใจพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เช่น ช่วยกันรักษาความสะอาด ช่วยกันปลูกต้นไม้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเห็นว่าไม่ใช่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 20.0 หรือ มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและมลภาวะในชุมชน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหามลภาวะทางเสียง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 53.3 และเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 46.7 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงลบ

- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตตัวของทรัพยากรดินในชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 73.3 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 26.7 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

ด้านวัฒนธรรม

- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความรักความหวงแหนและภาคภูมิใจของวัฒนธรรมแก่ชุมชนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 100 หรือ มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวมีการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งกันและกันระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 60.0 และเห็นว่าไม่ใช่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 40.0 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายจากนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 100 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

- การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทำลายศิลปวัตถุของชุมชนท้องถิ่น โดยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักท่องเที่ยวเอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าใช่ตรงกับข้อเท็จจริง คิดเป็นร้อยละ 100.0 หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงบวก

4.4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว

H_0 : ผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวินมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว ($H_0 = \mu \geq 10.5$)

H_1 : ผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวินไม่มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว ($H_1 = \mu < 10.5$)

ตาราง 4.21 การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมของผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวิน

การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม		
N		15
Normal Parameters(a,b)	Mean	17.1333
	Std. Deviation	3.02056
Most Extreme Differences	Absolute	.146
	Positive	.117
	Negative	-.146
Kolmogorov-Smirnov Z		.566
Asymp. Sig. (2-tailed)		.035*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 4.21 จากผลลัพธ์จะพบว่าค่า Asymp. Sig. = 0.035 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (0.05) แสดงว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวินมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว หรือ ยอมรับ H_0 ปฏิเสธ H_1

ดังนั้นสมมติฐานที่ 1 “ผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว” จึงได้รับปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว

H_0 : ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวินมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว ($H_0 = \mu \geq 10.5$)

H_1 : ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวินไม่มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว ($H_1 = \mu < 10.5$)

ตาราง 4.22 การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของประชาชนในพื้นที่บ้านสบวิน

การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว		
N		116
Normal Parameters(a,b)	Mean	17.6638
	Std. Deviation	2.68310
Most Extreme Differences	Absolute	.152
	Positive	.107
	Negative	-.152
Kolmogorov-Smirnov Z		1.635
Asymp. Sig. (2-tailed)		.010*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 4.22 จากผลลัพธ์จะพบว่าค่า Asymp. Sig. = 0.010 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (0.05) แสดงว่า ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวินมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว หรือ ยอมรับ H_0 ปฏิเสธ H_1

ดังนั้นสมมติฐานที่ 2 “ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว” จึงได้รับปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโอท็อปในระดับมาก

H_0 : นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโอท็อปในระดับมาก ($H_0 = \mu \geq 3.41$)

H_1 : นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโอท็อปในระดับไม่มาก ($H_1 = \mu < 3.41$)

ตาราง 4.23 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโอท็อปของนักท่องเที่ยว

ความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยว	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	กลุ่ม	
	ช้าง	แพ	โฮมสเตย์	ร้านค้า	โอท็อป	
N	186	186	186	186	186	
Normal Parameters(a,b)	Mean	3.60	3.59	3.53	3.57	3.48
	S.D	.43	.43	.46	.45	.52
Most Extreme Differences	Absolute	.066	.115	.085	.110	.071
	Positive	.063	.062	.085	.105	.063
	Negative	-.066	-.115	-.068	-.110	-.071
Kolmogorov-Smirnov Z	.901	1.572	1.157	1.501	.973	
Asymp. Sig. (2-tailed)	.021*	.014*	.037*	.022*	.300	

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 4.23 จากผลลัพธ์การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโอท็อปของนักท่องเที่ยว พบดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง พบว่ามีค่า Asymp. Sig. = 0.021 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (0.05) แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มช้าง อยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มแพ พบว่ามีค่า Asymp. Sig. = 0.014 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (0.05) แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มแพ อยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มโฮมสเตย์ พบว่ามีค่า Asymp. Sig. = 0.037 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (0.05) แสดงว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการของกลุ่มโฮมสเตย์ อยู่ในระดับมาก

4. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มร้านค้า พบว่ามีค่า Asymp. Sig. = 0.022 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (0.05) แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการของกลุ่มร้านค้า อยู่ในระดับมาก

5. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มโอท็อป พบว่ามีค่า Asymp. Sig. = 0.300 มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ (0.05) แสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการของกลุ่มโอท็อป อยู่ในระดับมาก

ดังนั้นสมมติฐานที่ 3 “นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโอท็อปในระดับมาก” สรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานเฉพาะความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า และกลุ่มโฮมสเตย์เท่านั้น อยู่ในระดับมาก ขณะที่ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มโอท็อปได้รับการปฏิเสธ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน ตำบลแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านสบวิน อันเป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว และศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน โดยการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ ประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสบวิน จำนวน 116 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 186 คน และผู้ประกอบการการท่องเที่ยว 15 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า Kolmogorov Smirnov One-Sample Test (Goodness-of-fit) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านสบวิน

1) ข้อมูลทั่วไป

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านสบวิน จำนวน 116 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี มีสถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดการ มีกฎระเบียบในชุมชนร่วมกันปฏิบัติ ภายในชุมชนบ้านสบวิน ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวินอย่างต่อเนื่อง ด้านการมีส่วนร่วม ชุมชนให้การยอมรับ สนับสนุนและส่งเสริมการเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวบ้านสบวินในการคิด วางแผนและเรียนรู้ร่วมกัน

3) การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านสบวิน อันเป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ในภาพรวมประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วินส่วนใหญ่ มีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านบวก โดยด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วินส่วนใหญ่รับรู้ว่าการท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น ด้านสังคม ประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วินส่วนใหญ่รับรู้ว่าการท่องเที่ยวให้ลักษณะ / ชนิดอาหารที่บริโภคประจำวันมีหลากหลายยิ่งขึ้น ด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วินส่วนใหญ่รับรู้ว่าการท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ จึงช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน และด้านวัฒนธรรม ประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่วินส่วนใหญ่รับรู้ว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายจากนักท่องเที่ยว

5.1.2 ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว

1) ข้อมูลทั่วไป

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำนวน 186 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีสถานภาพการสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

2) แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นต่อ แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวบ้านสบวินของกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้ง 5 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มช่าง กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นว่าการบริการอยู่ในระดับมาก โดยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการขี่ช้าง ขั้นตอนในการจองกิจกรรมการขี่ช้างมีความสะดวกรวดเร็ว และจำนวนช่างเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ด้านสถานที่อยู่ในระดับมาก โดยเส้นทางในการขี่ช้างมีจุดแวะชมที่น่าสนใจ มีสถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว และมีการบริการห้องน้ำ – ห้องสุขาที่สะอาด / เพียงพอ / สะดวกต่อการใช้งาน ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก โดยความช่างมีความชำนาญในการขี่ช้างและควบคุมช้างเป็นอย่างดี การรักษาความปลอดภัยทางด้านทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และกิจกรรมการขี่ช้างมีความปลอดภัย

2.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มแพ กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นว่าการบริการ อยู่ในระดับมาก โดยได้รับความสะดวกในการมีรถบริการรับ – ส่งที่ตามจุดรับส่งเพียงพอ มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวของบ้านสบวินให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม ด้านสถานที่ อยู่ในระดับมาก

โดยสถานที่รับ – ส่งนักท่องเที่ยวมาถึงจุดลงและขึ้นแพมีความพร้อมเหมาะสม ไปหรือทางลง-ขึ้นจากแพมีความพร้อมเหมาะสม แม่น้ำและสองฝั่งแม่น้ำเป็นสถานที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมแก่การล่องแพ ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก โดยคนถ่อแพมีความชำนาญในการถ่อแพ มีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว และมีข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวเลือก

2.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นว่าด้านการบริการ อยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว มีระบบการจองล่วงหน้าและลงทะเบียนเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว และมีข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวเลือก ด้านสถานที่ อยู่ในระดับมาก โดยโครงสร้างบ้านพักมีความมั่นคงแข็งแรง เหมาะแก่การพัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและแสงสว่างส่องถึง ไม่มีกลิ่นอับ และมีห้องอาบน้ำที่สะอาด ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก โดยมีการตกแต่งนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สินและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับยาในกรณีที่นักท่องเที่ยวมีโรคประจำตัว มีการดูแลและซ่อมแซมสิ่งของต่างๆในที่พักเพื่อความปลอดภัยอยู่เสมอ และมีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย

2.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มร้านค้า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นว่า ด้านบริการ อยู่ในระดับมาก โดยความกระตือรือร้นในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ความมีอัธยาศัยไมตรีที่มีต่อนักท่องเที่ยว และมีจิตใจให้บริการที่ดีของผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อยู่ในระดับมาก โดยมีโต๊ะเก้าอี้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว มีสถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม สะดวกปลอดภัย และมีการบริการห้องน้ำ – ห้องสุขา ที่สะอาด / เพียงพอ / สะดวกต่อการใช้งาน ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก โดยความสด สะอาดของอาหาร ความสะอาดของภาชนะ

2.5 กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มโอท็อป ด้านบริการ อยู่ในระดับมาก โดยสินค้าตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวหลากหลายชนิด มีการบริการสารพัดขั้นตอนการประกอบการทำสินค้าให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้อยู่ ด้านสถานที่ อยู่ในระดับมาก โดยความสด สะอาดของอาหาร มีการบริการห้องน้ำ – ห้องสุขาที่สะอาด / เพียงพอ / สะอาดต่อการใช้งาน มีสถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว

5.1.3 ข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยว

1) ข้อมูลทั่วไป

จากการสอบถามผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยว จำนวน 15 ราย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี มีสถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบกิจการนาน 1 – 5 ปี มีรายได้จากการประกอบกิจการท่องเที่ยวต่ำกว่า 5,000 บาท และ 15,001-20,000

2) การแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นต่อศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน ในด้านการจัดการว่า ชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ ด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องกลุ่ม มีการจัดการด้านความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว และมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว มีกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน และด้านการมีส่วนร่วม ชุมชนให้การยอมรับ สนับสนุน และส่งเสริมการเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน

3) การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

ในภาพรวมผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแม่วินส่วนใหญ่ มีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านบวก โดยในด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น ด้านสังคม การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนตระหนักและอนุรักษ์การแต่งกายตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ด้านสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ จึงช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน และด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความรักความหวงแหนและความภาคภูมิใจของวัฒนธรรมแก่ชุมชนท้องถิ่น

5.1.4 การทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานไว้ จำนวน 3 ข้อ ผลการทดสอบพบดังนี้
สมมติฐานที่ 1 ผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว พบว่าค่า $Asymp. Sig. = 0.035$ มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (0.05) แสดงว่าผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวินมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงบวกจากการจัดการท่องเที่ยว ดังนั้นสมมติฐานที่ 1 “ผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว” จึงได้รับปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว พบว่าค่า Asymp. Sig. = 0.010 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (0.05) แสดงว่าประชาชนในพื้นที่บ้านสบวินมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว ดังนั้นสมมติฐานที่ 2 “ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการจัดการท่องเที่ยว” จึงได้รับปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโอท็อปในระดับมาก

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง พบว่ามีค่า Asymp. Sig. = 0.021 กลุ่มแพ มีค่า Asymp. Sig. = 0.014 กลุ่มโฮมสเตย์ มีค่า Asymp. Sig. = 0.037 กลุ่มร้านค้า มีค่า Asymp. Sig. = 0.022 ซึ่งแสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มร้านค้า อยู่ในระดับมาก ขณะที่กลุ่มโอท็อป พบว่ามีค่า Asymp. Sig. = 0.300 ซึ่งแสดงว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มร้านค้า อยู่ในระดับไม่มาก

ดังนั้นสมมติฐานที่ 3 “นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า กลุ่มโฮมสเตย์ และกลุ่มโอท็อปในระดับมาก” สรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานเฉพาะความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มช้าง กลุ่มแพ กลุ่มร้านค้า และกลุ่มโฮมสเตย์เท่านั้น อยู่ในระดับมาก ขณะที่และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแนวทางการบริการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มโอท็อปได้รับการปฏิเสธ

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน ตำบลแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์การศึกษาอยู่ 2 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านสบวิน อันเป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน

ผู้ศึกษาอภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การศึกษา ได้ดังนี้

5.2.1 การรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านสบวิน อันเป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การรับรู้ของประชาชน และผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนบ้านสบวิน มีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านสบวิน อันเป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกัน ว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนส่งผลกระทบทางบวกต่อชุมชน โดยด้านเศรษฐกิจ รับรู้ว่า การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น ก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นการผลิตด้านอื่นๆ ของชุมชน ด้านสังคม รับรู้ว่า การท่องเที่ยวให้ลักษณะ/ชนิดอาหารที่บริโภคประจำวันมีหลากหลายยิ่งขึ้น ช่วยให้ชุมชนเกิดความตระหนักและอนุรักษ์การแต่งกายตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดี ด้านสิ่งแวดล้อม รับรู้ว่า การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ จึงช่วยกันรักษาสภาพ ภูมิทัศน์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความร่วมมือร่วมใจพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เช่น ช่วยกันรักษาความสะอาด ช่วยกันปลูกต้นไม้ และช่วยฟื้นฟูและเสริมสร้างคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น ด้านวัฒนธรรม รับรู้ว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายจากนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความรักความหวงแหนและความภาคภูมิใจของวัฒนธรรมแก่ชุมชนท้องถิ่น และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งกันและกันระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาดังกล่าวถือได้ว่าสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ค้นพบว่า ประชาชน และผู้ประกอบการในพื้นที่บ้านสบวินมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบเชิงบวกจากการจัดการท่องเที่ยว ดังนั้นจากผลการศึกษาดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดีในชุมชน ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้นั้น การท่องเที่ยวจะต้องส่งผลบวกมากกว่าผลลบต่อชุมชน มีผลให้ชุมชนเกิดการพัฒนาที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพตนเองได้ ตลอดจนเกิดการพัฒนาที่สมดุลระหว่างวัฒนธรรม ประเพณี ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน ดังแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2538) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การจัดการท่องเที่ยวที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว บนฐานคิดที่ว่าชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากร และเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว โดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้านต่างๆ มาใช้เป็นต้นทุนหรือใช้เป็นปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของคนภายในชุมชนให้เกิดความรู้ความสามารถในกระบวนการการดำเนินงาน ตั้งแต่การตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินงาน การสรุปบทเรียน โดยเน้นให้เกิดความยั่งยืน ผู้คน

รุ่นลูกหลานและเกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ค้นพบว่า การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในบ้านสบวินนั้น ในภาพรวมกลุ่มประชาชน และผู้ประกอบการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ โดยรวมส่งผลกระทบต่อชุมชน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งมีความแตกต่างจากผลงานวิจัยอื่นที่พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่นงานวิจัยของ สันทัต เสริมศรี (2529) พบว่า อิทธิพลของการท่องเที่ยวส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางสังคมลดน้อยลง มีผลให้เกิดปัญหามลภาวะ การย้ายถิ่น โสเภณี อาชญากรรม เป็นต้น งานวิจัยของ สุรีย์ บุญญานุพงศ์ (2549) พบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพและเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนอีกด้วยและการเปลี่ยนแปลงในส่วนที่เป็นไปในทางลบมากกว่าทางบวก ซึ่งก็เป็นผลกระทบกลับมาสู่การขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วย เนื่องจากองค์ประกอบทางด้านสังคม วัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ได้พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น มิได้เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นเพราะความอ่อนแอของวัฒนธรรมเองด้วย เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นขาดความรู้ ความเข้าใจ ถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรม ประเพณีของตนเอง ทำให้ไม่สามารถต้านกระแสของวัฒนธรรมใหม่ ๆ ที่เข้ามาได้ งานวิจัยของ พลอยศรี โปราณานนท์ (2545) พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองเชียงใหม่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หมู่บ้านม้งคอยปุยเปลี่ยนสภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยว และตลาดจำหน่ายของที่ระลึก พหุติกรรมและทัศนคติของชาวบ้านม้งแห่งนี้ก็เปลี่ยนไปเพียงช่วงอันสั้น ในด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทำให้ชาวเขาเผ่าม้งในหมู่บ้านเกือบทั้งหมดเปลี่ยนอาชีพเกษตรกรรมที่เคยทำมาแต่ดั้งเดิม เป็นการขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว ที่มาเยือนซึ่งสินค้าส่วนใหญ่ที่นำมาจำหน่ายก็ไม่ใช่สินค้าที่ผลิตขึ้นมาเองจากชาวเขาในหมู่บ้าน จากการเปลี่ยนอาชีพมาขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมขึ้น เช่น ผู้หญิงชาวเขาที่ประกอบอาชีพขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยวจะไม่มีเวลาที่จะมาดูแลเลี้ยงบุตรเหมือนเคย เด็ก ๆ ชาวเขาส่วนใหญ่มีความสนุกสนานและพึงพอใจกับการของเงินจากนักท่องเที่ยวที่มาขอถ่ายรูปด้วยจนไม่ยอมไปโรงเรียน นอกจากนี้การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเชียงใหม่ของหมู่บ้านม้งแห่งนี้ ทำให้ชาวบ้านที่เคยนับถือกันเสมือนญาติกันทั้งหมู่บ้านและเคยเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีของหมู่บ้านพร้อมเพียงกลับไม่มีเวลาเช่นเดิมแต่เวลาส่วนใหญ่ถูกใช้ให้หมดไปกับการแสวงหารายได้จากนักท่องเที่ยวที่มาเยือน ซึ่งถือได้ว่าส่งผลกระทบต่อชุมชนกลุ่มม้งคอยปุยมากกว่าที่จะส่งผลกระทบต่อกลุ่มชนคอยปุย จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวส่งผลลบมากกว่า ผลบวก

นั้น เกิดจากปัจจัยที่ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการคิดการพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง กิจกรรมการ
 ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น ไม่ได้เกิดจากความต้องการของชุมชน แต่เกิดจากแผนนโยบายการพัฒนาสังคม
 ของรัฐบาล หน่วยงานรัฐ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยว และรายได้ โดยขาดการคิด
 ไตร่ตรอง หรือกระบวนการเปิดให้คนในชุมชน ประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาจัดการ คิด หรือ
 ปฏิบัติด้วยตนเอง จึงมีผลให้การพัฒนาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

5.2.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน

การมีส่วนร่วมของประชาชน และผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมการ
 ท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน พบว่า ประชาชนและผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวให้ความสำคัญหรือ
 ได้แสดงบทบาทมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวินที่สอดคล้องกัน
 คือ ด้านการจัดการ มีกำหนดกฎระเบียบในชุมชนร่วมกันปฏิบัติ ภายในชุมชนบ้านสบวิน มีการ
 จัดการด้านความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรมเพื่อ
 พัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวินอย่างต่อเนื่อง มีการสาธิตกระบวนการขั้นตอนผลิตภัณฑ์
 สินค้า โอท็อปให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้ ต่อเนื่อง และมีกิจกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่
 ของชุมชนบ้านสบวิน ทำให้นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม
 ชุมชนให้การยอมรับ สนับสนุนและส่งเสริมการเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน มีส่วนร่วม
 ในการจัดระเบียบของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวบ้านสบวินในการคิด วางแผนและเรียนรู้ร่วมกัน
 และชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ จะเห็นได้ว่า จากผลการศึกษา
 ประชาชนและผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวให้ความสำคัญหรือได้แสดงบทบาทมีส่วนร่วมต่อการจัด
 กิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน ซึ่งถือเป็นแนวทางการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนที่ดี
 เพราะต่างก็ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมประกอบกับแต่ละฝ่ายให้ความร่วมมือ ร่วมปฏิบัติ และ
 ร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ถือว่าสอดคล้องกับ แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน
 และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2538) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการ
 พัฒนาอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การจัดการท่องเที่ยวที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน
 การกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว บนฐานคิดที่ว่าชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากร และเป็นผู้มี
 ส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว โดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้านต่างๆมาใช้เป็น
 ต้นทุนหรือใช้เป็นปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของคน
 ภายในชุมชนให้เกิดความรู้ความสามารถในกระบวนการการดำเนินงาน ตั้งแต่การตัดสินใจ การ
 วางแผน การดำเนินงาน การสรุปบทเรียน โดยเน้นให้เกิดความยั่งยืน ผู้คนรุ่นลูกหลานและเกิด
 ประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติเป็นสำคัญ
 นอกจากนี้ตามแนวความคิดของ สิ้นธุ์ สโรบล (2546) ที่ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบหลักสำคัญของ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งเป็นหัวใจหลักที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ ชุมชนต้องมีการจัดการที่ดี มีกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ และให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ สร้างความตระหนักตลอดจนปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง ทั้งต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งในด้านการมีส่วนร่วม โดยเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมเกือบตลอดกระบวนการ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต การได้รับผลตอบแทนกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ โดยเริ่มต้นจากระดับรากหญ้าจนถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น จากผลการศึกษาคำแนะนำการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวิน ถือได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการในด้านระบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านองค์ความรู้ และด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ถือได้ว่าส่งผลให้การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสบวินประสบผลสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งการจะพัฒนาหรือรักษามาตรฐานคุณภาพของการท่องเที่ยวในลักษณะชุมชนมีส่วนร่วม จำเป็นยิ่งที่ทุกภาคส่วนในชุมชนบ้านสบวิน ต้องร่วมกันคิด วางแผน และร่วมกันปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับบริบท สภาพการณ์ทางสังคม ตลอดจนรักษาความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนไว้ให้คงอยู่ต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลกระทบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ชุมชนมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งนี้ชุมชนยังต้องพัฒนาทางด้านการตลาดเพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวสามารถดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. องค์การบริหารตำบลแม่วิน ควรจัด โครงการเพื่อจะเสริมสร้างการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของชุมชน และมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2. ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาปรับปรุง เส้นทางตลอดจนพื้นที่ในเขตที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกและเสริมความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว
3. ควรมีการพัฒนา ปรับปรุงระบบการสื่อสารการเข้าถึงชุมชนบ้านสบวิน และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน เนื่องจากที่ผ่านมาระบบการสื่อความหมายที่จัดทำขึ้นนั้น ยังไม่เพียงพออีกทั้งบางป้ายชี้ทางเส้นทางบางแห่งยังไม่ชัดเจน
4. ควรเชื่อมโยงแหล่งการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวิน เข้ากับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวให้มากขึ้น
5. ผู้ใหญ่บ้านสบวิน นายองค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัย และสะอาดสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะเส้นทางไปสถานที่ท่องเที่ยวเช่น ทางไปล่องแพ จี่ซ้าง ฯลฯ รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการขยะภายในชุมชนและตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ จัดงบประมาณในส่วนของแสงสว่างตามถนนภายในชุมชน และมีการจัดเวรยามหรือตั้งยามประจำหมู่บ้าน เพื่อรักษาความปลอดภัยในช่วงระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวมาพักตามบ้านพักโฮมสเตย์ หรือแม้แต่การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนด้านการท่องเที่ยวด้านสาธารณสุข และด้านแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน ตลอดจนการเพิ่มข้อมูลด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนลงในเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชนให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544. **นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์**.

กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

กองวิชาการและฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2542. **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์**. กรุงเทพฯ:

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

จิราพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ. 2544. “การท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในชุมชนชาวเขาในบริเวณกลุ่ม

แม่ น้ำ ก อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย”. รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยสังคม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2538. **วัฒนธรรมชุมชนกับการท่องเที่ยวในเวทีผู้ถูกท่องเที่ยว**. เชียงใหม่:

สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นำชัย ทนุผล. 2538. **การวางแผนและประเมินผล**. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

นำชัย ทนุผล. 2542. **การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. พิมพ์ครั้งที่สอง. เชียงใหม่: สาขาวิชาพัฒนาการ

ท่องเที่ยว คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2542. **การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์**. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. 2538. **นิเวศเศรษฐกิจและนิเวศวิทยาการเมือง**. กรุงเทพฯ:

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พลอยศรี โปราณานนท์. 2545. “ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชนกลุ่มน้อยในเชียงใหม่: กรณีศึกษา

ม้งคอยปุย”. รายงานการวิจัย สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วรรณา วงษ์วานิช. 2539. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย เทียนน้อย. 2540. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.

วรรณา วงษ์วานิช. 2539. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มนัส สุวรรณ. 2539. **กวีานพะเยานิเวศวิทยาและศักยภาพในการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว**.

เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัลลีพันธุ์ สถิตยุทธการ, สำอาง หิรัญบุรณะ และพะยอม ธรรมบุตร. 2538. **The Greening of Thai Hotel.** กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจ.

ศิริ ฮามสุโพธิ์. 2543. **สังคมวิทยาการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมบัติ กาญจนกิจ. 2544. **นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สินธุ์ สโรบล. 2546. “การท่องเที่ยวโดยชุมชน: แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ”. รายงานการวิจัย โครงการประสานงานวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค.

สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2548. **การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.** เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สันตต์ เสริมศรี. 2529. “ผลกระทบการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่”. รายงานการวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สุปาลี สนธิรัตน์. 2545. **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.

สุทธิชัย ออบอุ้น. 2540. “ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุริย์ บุญญาอนุพงศ์. 2549. “ผลกระทบการส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน”. รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน. 2552. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2553-2555).** เชียงใหม่: องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน.

อำนวยการใหญ่. 2542. “การศึกษาวัฒนธรรมชุมชนบ้านโป่ง เพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบการและประชาชน

เรื่อง ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ตรงกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. ปัจจุบันอายุ.....ปี (เกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)

3. สถานภาพการสมรส

- () 1. โสด () 2. สมรส
() 3. หย่าร้าง () 4. ม่าย

4. การศึกษา

- () 1. ไม่ได้เรียน () 2. จบประถมศึกษาปีที่ 4
() 3. ประถมศึกษาปีที่ 6 () 4. มัธยมศึกษาตอนต้น
() 5. มัธยมศึกษาตอนปลาย () 6. อนุปริญญา/เทียบเท่า
() 7. ปริญญาตรี () 8. สูงกว่าปริญญาตรี

5. ระยะเวลาในการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว.....ปี

6. รายได้ใน การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวต่อเดือน.....บาท

7. ตำแหน่งหน้าที่

- () 1. กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว
() 2. ประชาชนในพื้นที่บ้านสบวิน

8. ระบุกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว

- () 1. กลุ่มสมาชิกข้าง () 2. กลุ่มสมาชิกแพ
() 3. กลุ่มสมาชิกโฮมสเตย์ () 4. กลุ่มสมาชิกร้านค้า
() 5. กลุ่มสมาชิกโฮทอป

ส่วนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวินตามความเป็นจริงตามความเห็นหรือที่ท่านทราบต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวบ้านสบวิน

ศักยภาพของชุมชน	ระดับการดำเนินการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านการจัดการ			
1. ภายในชุมชนบ้านสบวินมีการจัดการด้านความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว			
2. มีกฎระเบียบในชุมชนร่วมกันปฏิบัติ			
3. ภายในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง			
4. ชุมชนบ้านสบวินมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับบริการให้นักท่องเที่ยว			
องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว			
1. มีกิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน			
2. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสบวินอย่างต่อเนื่อง			
3. มีกิจกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนบ้านสบวิน ทำให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาและเรียนรู้			
4. มีการสาธิตกระบวนการขั้นตอนผลิตภัณฑ์สินค้าโอท็อปให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาและเรียนรู้			
ด้านการมีส่วนร่วม			
1. ชุมชนให้การยอมรับ สนับสนุนและส่งเสริมการเป็นแหล่งท่องเที่ยว			
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวบ้านสบวิน ในการคิด วางแผนและเรียนรู้ร่วมกัน			
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่			
4. ชุมชนบ้านสบวินได้รับผลประโยชน์ร่วมกันในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว			

ส่วนที่ 3 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความเห็นเกี่ยวกับผลจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว
ตามเป็นจริงหรือตามความเห็นที่ท่านทราบ

ผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	ความเห็น	
	ใช่	ไม่ใช่
ด้านเศรษฐกิจ		
1. การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพและการจ้างงานจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น		
2. เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้าไปจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น		
3. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นการผลิตด้านอื่นๆของชุมชนท้องถิ่น		
4. การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาการสร้างรายได้ตามฤดูกาลแก่ชุมชนท้องถิ่นทำให้ชุมชนมีรายได้ไม่สม่ำเสมอขึ้นอยู่กับช่วงการท่องเที่ยว		
5. การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาส่วนแบ่งทางผลประโยชน์ ที่ควรได้รับของชุมชนท้องถิ่นน้อยลง เกิดจากการเข้ามาแบ่งผลประโยชน์ของบุคคลภายนอกมาประกอบกิจการแข่งกับชุมชนในท้องถิ่น		
6. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการจัดระเบียบภายในชุมชนท้องถิ่น เช่น ค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสียและขยะมูลฝอย		
ด้านสังคม		
1. การท่องเที่ยวให้ลักษณะ / ชนิดอาหารที่บริโภคประจำวันมีหลากหลายยิ่งขึ้น		
2. การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนของท่านตระหนักและอนุรักษ์การแต่งกายตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม		
3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาความผูกพันทางครอบครัวลดน้อยลง		
4. เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการอพยพถิ่นฐานเข้ามาจึงสร้างปัญหาต่างๆภายในชุมชนท้องถิ่น		
5. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดวัฒนธรรม การกินอาหารที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม		
6. การท่องเที่ยวท่านมีการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันมากขึ้น		

ผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	ความเห็น	
	ใช่	ไม่ใช่
ด้านสิ่งแวดล้อม		
1. การท่องเที่ยวช่วยให้ชุมชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ จึงช่วยกันรักษาสภาพภูมิทัศน์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน		
2. การท่องเที่ยวช่วยฟื้นฟูและเสริมสร้างคุณค่าของสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น		
3. การท่องเที่ยวทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความร่วมมือร่วมใจพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เช่น ช่วยกันรักษาความสะอาด , ช่วยกันปลูกต้นไม้		
4. การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและมลภาวะในชุมชน เช่น ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหามลภาวะทางเสียง		
5. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตตัวของทรัพยากรดินในชุมชนท้องถิ่น		
ด้านวัฒนธรรม		
1. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความรักความหวงแหนและความภาคภูมิใจของวัฒนธรรมแก่ชุมชนท้องถิ่น		
2. การท่องเที่ยวมีการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมซึ่งกันและกันระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว		
3. การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายจากนักท่องเที่ยว		
4. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหาการทำลายศิลปวัตถุของชุมชนท้องถิ่น โดยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักท่องเที่ยวเอง		

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

เรื่อง ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อชุมชนบ้านสบวิน
ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ตรงกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. ปัจจุบันอายุ.....ปี (เกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)

3. สถานภาพการสมรส

1. โสด

2. สมรส

3. หย่าร้าง

4. ม่าย

4. การศึกษา

1. ไม่ได้เรียน

2. จบประถมศึกษาปีที่ 4

3. จบประถมศึกษาปีที่ 6

4. มัธยมศึกษาตอนต้น

5. มัธยมศึกษาตอนปลาย

6. อนุปริญญา/เทียบเท่า

7. ปริญญาตรี

8. สูงกว่าปริญญาตรี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ส่วนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการ
กิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มบ้านสบวินในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

แนวทางการบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กลุ่มช่าง					
ด้านการบริการ					
1. นักท่องเที่ยวได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการขี่ช้างมากน้อยเพียงใด					
2. จำนวนช่างเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการหรือไม่มากน้อยเพียงใด					
3. ขั้นตอนในการจองกิจกรรมการขี่ช้างมีความสะดวกรวดเร็วต่อนักท่องเที่ยว					
4. การจัดกิจกรรมการขี่ช้างมีความเหมาะสม					
ด้านสถานที่					
1. มีสถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว					
2. มีการบริการห้องน้ำ-ห้องสุขา ที่สะอาด / เพียงพอ / สะดวกต่อการใช้งาน					
3. เส้นทางในการขี่ช้างมีจุดแวะชมที่น่าสนใจมาก					
ด้านความปลอดภัย					
1. มีการรักษาความปลอดภัยทางด้านทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว					
2. กิจกรรมการขี่ช้างมีความปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยว					
3. ความรู้ช่างมีความชำนาญในการขี่ช้างและควบคุมช้างเป็นอย่างดี					

แนวทางการบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กลุ่มแพ					
ด้านการบริการ					
1. นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการมีรถบริการรับ-ส่งที่ ตามจุดรับส่งเพียงพอ					
2. ขั้นตอนในการจองแพล่วงหน้ามีความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว					
3. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางด้านกิจกรรมการล่องแพของบ้านสบวินให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ					
4. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม					
5. นักท่องเที่ยวได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการล่องแพ					
ด้านสถานที่					
1. สถานที่รับ-ส่งนักท่องเที่ยวมาถึงจุดลงแพและขึ้นแพมีความพร้อมเหมาะสมแก่การทำกิจกรรมล่องแพ					
2. โป๊ะหรือทางลง-ขึ้นจากแพมีความพร้อมเหมาะสมสำหรับการทำกิจกรรมล่องแพ					
3. แม่น้ำและสองฝั่งแม่น้ำเป็นสถานที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมแก่การล่องแพ					
ด้านความปลอดภัย					
1. คนล่องแพมีความชำนาญในการต่อแพมากน้อยเพียงใด					
2. อุปกรณ์ด้านความปลอดภัย เช่น เสื้อชูชีพ ความมั่นคงของแพ					

แนวทางการบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กลุ่มโฮมสเตย์					
ด้านการบริการ					
1. มีระบบการจองล่วงหน้าและลงทะเบียนเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว					
2. มีรายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว					
3. มีข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวเลือก					
ด้านสถานที่					
1. โครงสร้างบ้านพักมีความมั่นคง แข็งแรง เหมาะสมแก่การพัก					
2. บ้านพักมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและแสงสว่างส่องถึงกัน ไม่มีกลิ่นอับหลังคา					
3. มีห้องอาบน้ำและส้วมที่สะอาด					
4. มีการกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอยู่เสมอ โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน					
5. มีการดูแลสุขภาพแวดล้อมบริเวณบ้านพักสะอาดสวยงาม					
ด้านความปลอดภัย					
1. มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย					
2. มีเครื่องมือและวิธีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้ายหรือเจ็บป่วย หรือต้องการความช่วยเหลือทุกๆ ด้าน					
3. มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น					

แนวทางการบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. มีการตกแต่งนันทองที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาทรัพย์สินและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับยาในกรณีที่นันทองเที่ยวมีโรคประจำตัว					
5. มีการดูแลและซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างในที่พักเพื่อความปลอดภัยอยู่เสมอ					
กลุ่มร้านค้า					
ด้านบริการ					
1. ความกระตือรือร้นในการต้อนรับ นันทองเที่ยว					
2. การมีจิตใจให้บริการที่ดีของผู้ให้บริการ					
3. ความมีอัธยาศัยไมตรีที่มีต่อนันทองเที่ยว					
ด้านสถานที่					
1. มีโต๊ะเก้าอี้เพียงพอต่อความต้องการของนันทองเที่ยวเพียงใด					
2. มีสถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อจำนวนนันทองเที่ยว					
3. มีการบริการห้องน้ำ-ห้องสุขา ที่สะอาด / เพียงพอ / สะดวกต่อการใช้งาน					
ด้านความปลอดภัย					
1. ความสด สะอาดของอาหาร					
2. ความสะอาดของภาชนะ					
3. ห้องครัวถูกสุขลักษณะที่ดี					
กลุ่มสมาชิกโอทอป					
ด้านบริการ					
1. มีสินค้าตอบสนองความต้องการของนันทองเที่ยวหลากหลายชนิด					
2. คุณภาพของสินค้าเหมาะสมกับราคา					

แนวทางการบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. มีการบริการสาริตขั้นตอนการประกอบการทำสินค้าให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้					
ด้านสถานที่					
1. มีสถานที่จอดรถเพียงพอเหมาะสม สะดวกปลอดภัยต่อจำนวนนักท่องเที่ยว					
2. มีการบริการห้องน้ำ-ห้องสุขา ที่สะอาด / เพียงพอ / สะดวกต่อการใช้งาน					
ความปลอดภัย ความปลอดภัยภายในชุมชนเกี่ยวกับการจัดของที่ระลึก โดยเฉพาะ กลิ่น เสี่ยง และฝุ่นละออง					

